

పాత్యపు వేంకటాచలపట్టితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీవలస రసమును నిరోధియై యున్నాడు. 2. యోగ లక్ష్మీవిలాస రసముల సీసా రసయోగ ముండేనే యేమియు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వేంకటాచలపట్టి తులవారి సంకల్పముగ బల్కులగు. దినబ్యరము, మాసభి న్నాల్లక ద్యరములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి తత్వక గుణములును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం. (594)

2. శ్రీనివాస రైలం:—శ్రీనివాస గడ్డకును, సంయల శాస్త్రమును పుండును. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇశాం

3. శ్రీకృష్ణ రాసరసం:—దీనిని శ్రీనివాసపుట్టినందుకే యాత్రమున కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, శీతభేది, అశీర్ణ భేదులు గుణములు కావలెను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం.

4. బాలమూర్తిరసము:—బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యకలదు. మందము, మలబద్ధము, అశీర్ణ భేది, కృత్వము, కడుపుబ్బయ్యెందుట, అకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు. రిష్టము పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇశాం

5. శ్రీకామరసము:—బిడ్డలకు కలు

య్యును. దీనినివానికి, బాలింతలకు ఈ రసము గుణములు. మృదము, మడికము, దగ్ధ, అశీర్ణము, శీత సాత్యం, పాత్యనామోలు, మలబద్ధం, శ్వరం, చలినద్రుమ, దుర్బలము మొదలగు యొక విధక శోగములు గుణములే యును. (801)

360 మార్తల గల సీసా	0-4-0
తపాలా కర్మకో 6-కి	1-8-0
" "	12-కి 2-18-0
" "	25-కి 5-8-0

తతి యోగముతో మాదలబాసము తెలుపిన వంతజనుడు సీసా రామున వైద్యకాల, మునూడు.

126 అద్భుత నివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎల్లెన్ బాస్ వెర్లు

ఇదిబలహీనులకును నీరసులకును మందు. నిద్ర లేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగును, మెదడు దిమ్మగా నుండుట,

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్వప్నము, బలహీనము, ఆయాసము, కుష్ఠవస్త్రముపోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రకృతమైనమందు; బలమును గలిగించును. అశేక జేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ వేటిదినకీ ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షించుము.

25 మార్తల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 " " " " 2-0-0

సతీనమ! కు రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జు సవీనమ!

ఆటో డిల్ బహర్

మనోరమముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆహ్లాద వాసనయను కలదు. ఆలోకహిత సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయై వైసగాని 2-కి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన భవము మధ్యలోనుంటే యెంత ముఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యేమియుండినా యీ ఆటో డిల్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నులుమును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి వంతును. 10ల 3 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.వి. చారి
" 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి " 0-12-0 } రూ. 0-4-0
" 2 (అన్నబుడ్డి 1-కి " 2-0-0 } ప్రత్యేకము
అంగ్లొ-యొండియో ద్రగ్ ఆందు తెమికల్ కండ్లెసి.

నెం 355, బామ్మమసీదు వీడి, బా. బా. బా.

సంఘ త్వ ము లు

ఆంధ్ర దేశము

అశీస్సు

ఉ. మానుషకీ, కాల పరిమాణనగోచర వీర్లు సీమలక లూనియతిక్రమించియు, బ్రహ్మనమధ్యకమై, తదుత్తర స్థానమునం బొసంగెడు వితర్కములెంచక పంచభూత జై త్రావరంబెలుంగక, నిరాకరణంబునక బోవునేరలక దాని నిరర్థకత్వము కనబడ, వైవలంబునూపు చం దాన, మహారణంబులన ధర్మము, నాస్తికతక, మదంబి, ధర్మానుగుణంబుగా భువన యంత్రముదిద్దెడు ధర్మమాపి, విజ్ఞానమయుండు, లోక జననాయక నాయకు, డాంగ్ల సేత నీ దీనజగానక దత్తప్రతినిధి నియమించుత సర్వకాలమున్.

"సరోజినీ" గ్రంథకర్త.

పోలవరం.

ఉ. ప్రకారక శ్వరలోకమున నూలిచిభూమికలట్టి రాజులక బాణగండోలినజ్జుల బాధలుబెట్టి పరాంగనాకలిక దాడిచినట్టిరాజులు; సభార్యులగుర్యదండి మించుమా శ్రీరఘురామండోయతః బ్రసిద్ధుని బాధి సార్వభౌమనిక.

మన ప్రభునితో జర్మమును సంధిచేసికొనినందులకు మా పోలవరం గ్రామమున యీ నెల 19-వ తేదీన 12 గంటలకు అయిలండు ప్రజలసంతసము వెలిబుచ్చుటకు గాను మారేంద్ర రెవిన్యూ యినస్పెక్టరు గారగు పెద్దికెట్టి ప్రసాదరావుగారి యాధిపత్యమున నొకసభ సమావేశమయినది. గ్రామచుంత యు కచ్చని తోరణములతోడను జయవతాకలతోడను అలంకరింపబడినది. ప్రభుభవమున శ్రీ చక్రవర్తిగారి పటము మారే గించిరి. అగ్రాగనాధి పతిగారి ప్రారంభోపన్యాసమైన పిమ్మట ఆకొండి రామమూర్తిగారు జర్మముల ప్రకారమును గుఱించియు వారు పరాజేతులయి సంధికోడెంబడుటను గూర్చియు నుపన్యసించిరి. కడపట పిల్లలకు మిత్రాయము నుమారు 1500 మంది బీదలకు అన్నదానమును గావించ బడినది. పురవాసి.

కన్నాపురము.

పోలవరం డివిజన్ కన్నా పురం గ్రామములో 19-7-19 సంధిసభా సందర్భమున గొప్పయుత్సవము మిక్కిలి జయత్రదముగా జరుపబడినది. ఉగ్రామాధికారులన్ను, దయాద్రో వృద్ధులును, కాంతి స్వభావులును సత్పురుషులును అగు మ.-రా.-శ్రీ, గెడాగెర ఆచార్యగారు నుమారు అయిదు వందల వేదలకు అన్నదానమును చేసిరి.

గోపువానిపాలెం

కృష్ణజిల్లా గన్నవరం తాలూకా గోపువాని పాలెం అగ్రహారం గ్రామములో యీనెల 19 తేదీ శనివారంరోజున సంధి ఉత్సవము జరుపదముగా జరిగెను. మధ్యాహ్నము నూలలో విద్యార్థులకు ఫలహారములు పంచిపెట్టబడెను. అటువై 2 ఘంటలు మొదలు 6 ఘంటలువరకు 250 బీద జనులకు రాజసిధియందు భోజనములు పెట్టబడెను. యార్లగడ్డ వీరభద్రయ్య.

కారంచేడు.

సంగ్రామ జయసంధి పరిష్కారోత్సాహ ముచనము గాఢ గారముజేటిపారులు అడివారము మధ్యాహ్నమున జేవాలయములక లూబలక జేయించిరి. సాయంత్రము బాగర్లమాడి కుప్పస్వామి చాదరిగారి యధ్యక్షతన మంగళవాద్య భ్యసే లతో శ్రీ బాధి ప్రభుమనకు జయోత్సవము గావించిరి, కొందలు శ్రీబాధిగారి బిరుదులను వారోసర్వవ మహాకార్యములను పద్యగద్యాత్మకముగా వెల్లడించిరి—వీర్లగడ్డ రంగనాయకుల చాదరి.

కోటపురట్ల.

బ్రిటిషు గవర్న మెంటువారు విజయమును పొందినందులకు గాను, కోటపురట్లగ్రామమును అందలు నేకిభవించి శ్రీగవర్న మెంటువారుచిత్తుగా నెనుంగిన రు25-0-0లు గాక గ్రామములు కూడా మరికొందరికీ సహాయముచేసి, గ్రామ కరణంగారును యిప్పుడు నూతనముగా ఉద్భవించిన రియ్యపు కంట్రీలు నూపరు వైజ్యమును అయిన, ము. రా. రా. క్రొవ్వడి అప్పారావుపంతులుగారి యాజమాన్యమున రమారమి 500 ల మంది బీదజనులకు వుచితభోజన సదుపాయము చేయించినారు. అయిలపుర సరసింహారావు.

తణుకు

ఈ నెల 19-వ తారీఖున మా పురమందు సంధిసహా కృతము మిక్కిలి జయప్రదముగా జరుపబడెను. నుమారు వేయిమందికి అన్నదానము సంకృప్తిగా క్యాంబిల్ హోటల్ కడపబడినది. నుమారు రెండువందలకుండ్ల శ్రీ పురుషోత్తమకు ముఖ్యముగా వృద్ధులు అంగహీనులు కడుబీదలు మొదలగు వారికి కస్త్రుదానము కూడ చేయబడినది. దీనికొకై బీదలు చుట్టుపట్ల గ్రామాదులనుండికూడా వచ్చిరి. గవర్న మెంటు వారు యిచ్చిన స్వల్పమొత్తమునకు తోడు చందాలములయిన ఇంకను పోగుచేసి ఉత్సవమును జయప్రదముగా గావించిరి.

పురవాసి.

మోరి

రాజోలు తాలూకాలోని మాగ్రామ మందు విజయ గౌరవార్థము ఉత్సవము జరుపబడినది. ఉదయమున హయ్యరు ఎలిమెంటరీ స్కూలు విద్యార్థులు విజయగీతములను బాడుచు గ్రామము వెంటదిరిగిరి. మధ్యాహ్నము గ్రామసంఘము పక్షమున ఒక సభ మ. రా. శ్రీ వాళ్ళచెరువు అన్నాచీరావు గారి యాధిపత్యమున సమావేశము అయినది. సభ్యులును తదితరులును దయచేసిరి. రాజభక్తి యుపన్యాసములు జరిగిన పిమ్మట కార్యదర్శి ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడిన సంధిసరకులు చదివిరి. పిమ్మట విజయమునకు సంఘమువారి అమిత సంతోషమును తెల్పుచు గోపరాజు వేంకటాచలపతిరావుగారు వసాదించిన తీర్మాన మేకగీతముగా నామోదించబడినది. కార్యదర్శి

కంకిపాడు.

నిన్నటి దినమున అనగా 19 వ తేదీ శనివారము రోజున సంధి మొక్క గౌరవార్థముగా పండుగ జేయబడెను. మాఫిర్కా రివిన్యూ యినస్పెక్టరుగారును బంధా నూర్జునారాయణరావు పంతులుగారును, మా ఊరి గ్రామమునను గారగు యార్లగడ్డ బాపయ్యచాదరిగారును, ఇంకా కొందలు గ్రామ పువ్యోగస్థులును కలిసి ఒక గొప్ప అన్నదానము చేయుటకు బూనుగొనిరి. వీరు వారసక, నానాజాతులవారు మా సత్కృతముంగట నిలచిరి. ముమారు 900 వందలకు వైగా వచ్చిరి. ఈ దిక్కులేని నిరాధారులకు బీదల పాలీటి శేవుడో యన్నట్లు పంతులుగారు స్వయముగా వచ్చి జనులకు ఏ విధమైన లోటులేకుండా కష్టము చేయించిరి. వచ్చినవారుందఱకు సంపూర్తిగా అన్నదానము చేయబడెను. గ్రామవాసి.

నిడుబ్రోలు.

ఈ నెల 19 వ తేదీ, నిడుబ్రోలు, పొన్నూరు గ్రామములయందు విజయోత్సవము జయప్రదముగా జరుపబడినది.

సాయంత్రము 8 గంటలకు, డిప్యూటీ కమిషనరుగారి కచేరీయందు, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ఇంజనీయరుగారు వైస మ.-రా.-రా.-శ్రీ గోపాలయ్యగారి యాధిపత్యమున నొక బహిరంగ సభ జరుగబడెను. అగ్ర్యము, డిప్యూటీ కమిషనరుగారు, మరికొందలు ప్రముఖులు మృదుమధుర వాక్కులతో, యద్ధము, సంధి, మన ప్రభువుల బలాధికత, సత్కార్యవరణములగుర్చి యుపన్యసించిరి. అంత, ప్రాథమిక పాఠశాలా విద్యార్థులలో వ్యాయామ క్రీడలయందు జయము గాంచిన వారికి బహుమతు లొసంగబడెను. సభ్యులకు, బాహుకు, అల్పాహారము లొసంగబడిన పిమ్మట, జయజయ ధ్యానములతో, సభ జయప్రదముగా ముగిసెను. పి. వి. కృష్ణయ్య.

వైజామునార్త:—మా యూరగల శ్రీ సిద్ధవల్లేకృత రాంభోభాషణలయ సాంఘిక లగు ఈక్రింది నామముగల వారు మధిరయను గ్రామములోనున్న నిరుపేదల యన్నదాన సత్కృతమునకు తమ యాదార్య మిట్లు కనబఱచిరి. శేంభాట్ల సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు రు. 40-0-0 కాంచూరి రామా నజాదార్యులగారు 80-0-0 చింతా వెంకటకుబ్బయ్యగారు 20-0-0 శేంభాట్ల లక్ష్మీకారాయణశాస్త్రిగారు 5-0-0 రేమిడిచెర్ల కోటయ్యగారు వగైరా 10-0-0 లెల్లంకి వెంకట్రాయయ్య వగైరాలు 10-0-0 మొత్తము రు. 115-0-0 ఇట్లే ఆంధ్రులెల్లరును తమ సోదరులగు షాసబాధికులకు తమ కత్తెనుసారముగా సహాయముచేసి ఆంధ్రమాతృ కృతజ్ఞతకు పాతులగుదురని సమ్మతమున్నది. కోకాధ్యక్షుడు.

1917-18 సంవత్సరములలోను 1918-19 సంవత్సరములలో హిందూ దేశములో ఆహారమునకు వారస గోధుమల యొక్కయు, విద్యయుయొక్క ఖర్చు:-

గోధుమ.

మాన్యువెల్తో అంత మగు సంవత్సరము.	సంఖ్య.	సముద్రముమీదను, సరిహద్దునలనుల వ్యాపార ఆయన ఎగుమతులు.	భోజనమునకు మిగిలిన భాగలన్న.	హిందూ దేశములో నిజన సంఖ్య. 1911 సం॥ ఆయన పదవ సంవత్సరము మొత్తము 5.5 హెక్టారులది.
		టన్నులు.	టన్నులు.	టన్నులు.
1917-18	10,284,000	1,458,000	8,781,000	820,915,000
1918-19	10,181,000	560,000	9,621,000	822,688,000

విద్యయు.

1917-18	86,249,000	1,755,000	84,494,000	820,918,000
1918-19	28,672,000	1,841,000	21,831,000	822,688,000

1918 సం॥ మే నెలలోని దిగుమతుల యొక్కయు, 1918 సం॥ మే నెలలోని దిగుమతులయొక్కయు వివరము:-

పాచ్చుట.	రూ.
గోధుమ	12,51,178
సింధువులు	2,64,785
కొంపసాయిలు	11,66,121
వివరము ఆయిలు	16,18,255
మోటారు కారులు, మోటారు వైక్యు	17,15,479
సింహు	22,49,641
ఇనుప సామాను	18,02,898
ఎలక్ట్రిక్కు సామాను	7,51,591
ఆలిజలైన రంగులు	2,15,983
ఉక్కు బొరులు, చాచులు	4,86,108
ఇనుక, ఉక్కు పీటలు, ప్లేటు	53,10,668
రైలుబండ్లు, వేగము	6,62,176
కట్టుటకు సామానులు	8,97,775
వట్టుగుడ్డులు	18,58,108
మొలసిన	8,84,906
తేయాట	4,55,181
బాటుయంత్రముల సామగ్రి	12,51,564
ప్రతిమరల సామగ్రి	4,81,114

ఎలక్ట్రిక్కు మెకనరీ	8,19,716
పోకలు	5,64,866
సిరిట్లు	4,48,599
మందులు	7,89,762
రాగి సామాను	4,00,182
వేషనరీ (వేషరకాక)	88,05,868
నూలుగుడ్డులు (తెల్లవి)	84,48,779
సిమెంటు	5,07,822
చదురుగింజలు, కొబ్బరిచిప్పలు	11,10,265
వంగదార 16 డి ఎస్. వెగను	45,83,258
తగ్గుట.	రూ.
ఉప్పు	11,60,852
ప్రత్తి (ఏకవిది)	10,00,160
,, నూటిండి	26,19,071
,, బట్టులు (రంగువి)	20,18,115
జులగుడ్డులు	6,74,098
తేయాట వెట్టులు	5,40,448
ఆవిలై నురంగులు	8,76,804
ఆగ్ని వెట్టులు	12,25,569
గుడ్డులు	6,52,800
పాచ్చువ్యాపార దిగుమతి చేసిన వస్తువులు	11,77,785

నన్నయ భట్టు నియోగి!!

నన్నయ నియోగియో! యది గొల్లపూడి వేంకటప్పయ్య కర్మగారు 17 వ తేదీ కృత్తికలో ప్రకటించినారు. ఎందుకు కాదు? బ్రాహ్మణులకు పూర్వ మింటిపేర్లు కనుపడవు. నన్నయ భట్టు తనయింటిపేరు వ్రాసికొని యుండలేడు. తిక్కన సోమయాజి చెప్పకొనలేడు. ఎట్లా వెగ్గడగూడ వెలిసికాదు కాదు. ఆ రీతి వాత మన నిచిత్రమయిన యింటిపేర్లు బయటపడినవి. మనలో వీరకాయలవారు, శర్మ శ్రవారు, అనుయలవారు, వంకాయలవారు, ఈన్న కనాయలవారు బట్టి పూర్వ కాలమున వీరవస్తువులను చక్కగా తయారుచేయుట అందు ప్రసిద్ధిబొందియుండుటచే అట్టి "లింగులు" కచ్చి యుండవచ్చును. నడికొండలు ముట్టుకు, ఆకటపల్లి, వేమూరు మున్నగు గృహ వాసులు ముగల వారు తమ గృహముల పేర్లనే యింటి పేరులుగా వాడుచున్నారు. ఇవి, నివాసభేదములకు నిదర్శనములు. సగో త్రివిధగునాచే వేవెండ్రవారని, కొమాండూరువారని, నిడు గొండివారని భిన్న భిన్నములుగ వీలయ్యున్నారు. ఇంకొకరు నియోగులు. వాటియొక్క వైష్ణవులు. ఇంకొకరు వ్యాపారులు. వీరియందలిగోత్రము కాళికగోత్రము. ఒకప్పుడే యింటిపేర్లు భిన్న భిన్నములకు నిదర్శనములుగ నున్నవి. కొనవారిగా మా డ్రాబున్నారు. బ్రాహ్మణులును గలరు. కాని, ఏకవి యైనను, తనవంశమున, తన పూర్వులను కర్మయింకొనవలెను సగో త్రివిధ లయిన యిదిరకాఖిలలోని కవులను, మహాపురుషులను వివరించి యున్నాదా? అటులు చేసినవాని నే నెరుగను.

వంశమునకు గోత్రమున కర్మము కలదు. నిశ్చయము. మెరుగులను కర్మముకూడ నున్నది! ఆయినను, "ఆనన్న పాత్యు వంశాంభోవిధి సంపూర్ణ చంద్ర" అని వ్రాసిన రామకవి "వంశ" కల్పము నేలందర్భమున ప్రయోగించినాడు? వైదికయొక్క యిగోత్రము మాద్యుగోత్రము. నియోగియైన వాగోత్రము మాద్యుగోత్రము. కాబట్టి నేను ఆనన్న పాత్యు వంశమువాడ ననియేనా ఆయన యుద్దేశము? రామకవిసంగతి యటులు అంచె దము. మన యాంధ్రకవులు "వంశ" కల్పము నేయర్థమున వాడినారా?

సిద్ధవంతుల జక్కయగునని వర్ణించుచు "మహిమ గాంచిన పెద్దయామాత్యునికవి మనచుడవు నీవు నీవంశమ హిమ యొక్క" అని చెప్పియున్నాడు.

పిల్లలవట్టి పివీరన్న తన్నుగూర్చి వాయుచు "మహా నీయ పిల్లల వట్టి వంశభవుండు వాడిరాజుమరుండు భువయ ముండు" అని కర్మించి కొనియున్నాడు.

చెడలువాడి మల్లన తన పూర్వులలా వివరించుచు "దురితహరుఁ బ్రబంధ పరమేశ్వరునిఁ జెడల్పాడ నిలయు నాడు వంశోర్త భవ్యయూర్తి శంభువాడు వెట్లా వెగ్గడను నుంపిం ప్పొక్కాడును దొండ" అని గుడిచి యున్నాడు. ఇట్లే యుదాహరణలు లెచు కచ్చును.

సిద్ధవంతుల "వంశ" కల్పమును నియోగులు వైదికులుగ జేరిపోయిన సగోత్రుల విషయమున గాక సమాన బంధువుల విషయముననే, అనగా, తమకుటుంబము వారి విషయముననే వాడియున్నాడు ఇక్కడ లాకనా, మనమును నొక్క కాఖిలారే. పిల్లలవట్టి పివీరన్న వంశ కల్పమును గోత్రార్థ మున నుపయోగించి యుండలేదు. చెడలువాడ మల్లన, ఎట్లా వెగ్గడ తన వంశోర్త నుని చెప్పినది తన కుటుంబము వారకు సంబర్ధముననే. ఇప్పుడు సాధారణముగ, వాసుకయొడ వంశ కల్పము కుటుంబము విషయముననే కర్మవారాని వివరించునని, గోపాలని రామకవి, మాద్యుగోత్రమునాడు నన్నయ భట్టు నిరస, నన్నయవంశమునాడు గోపాలదేవియు వ్రాసినాడు. కాబట్టి యిక్కడ వంశ కల్పము వైకవు లేందర్భమున ప్రయోగించినో ఆ వంశోర్త నే ప్రయోగించినాడు. ఇక్కడ వంశ కల్పము గోత్రార్థమునగాక కుటుంబార్థముననే వాడబడినది.

ఇంతకు నన్నయ వైదికి యది విధారణ చేయుటకు నన్నయ వ్రాసికొనిన "ఆన న్న పాత్యు" ను ముక్క తప్పకుంటే ఆధారము లేదు. దీనినిబట్టి నన్నయ వైదికియేనో "వీర నికాయంబు నేదనినాదంబు బ్రాహ్మ యేహ్యుమోగు మంక" నని తిక్కన విషయమున వ్రాసినది. వేదార్థము నము చేయునది వైదికులు కాబట్టి తిక్కనయు వైదికి యని నవర్ణింపవచ్చును! గోపాలని రామకవియొక్క సాక్ష్యము ప్రత్యక్ష సాక్ష్యము. ఈతడున్నయభట్టు మావాడని స్పష్టము గా, చెప్పకొని యున్నాడు. ఈయన వంశచరిత్రము వేదకన యెడల వ్రాసికొనిన వాసుకయొడ వైదికి వానివు. నన్నయ భట్టు నియోగియని చెప్పవలెను. తమకనే నియోగులు వైది కులు గాడితేలువుచ్చుకొని కొట్టుకొనవలెనని నేను నమ్మును. నాకు కులభేదములయందే విశ్వాసములే. పోయినను, ఆయాకు లనుటకు సంఘపరిణామమునందు సాధించిన ముత్తమముల యందు విశ్వాసమున్నది. ఈగుణములను మనము కాపాడు కొనుటయందే ముత్తమమున్నది. గోపాలని వారి కుటుం బమునకు సంబంధించిన మిగిలిన విషయములు బయట పడు వలెను నేనీ విషయమై వత్రికల కేమయు వ్రాయదలచు కొన లేదు. కాని, "తనకుల బ్రాహ్మణుడను" దానివిషయమై మాత్రము కర్మలో సుకింత విమర్శనము చేయుచును.

జూలై 20-8-19. ఆ. నారాయణరావు.

ఏషియన్ కమర్షలు ఆస్యూరెన్సుకంపెనీ (లిమిటెడ్) బొంబాయి.

(ఇండియా గవర్నమెంటువారివద్ద రూ 2,00,000 లు డిపాజిట్టు కట్టబడియున్నది.)

ముఖ్యమైన ప్రకటన

గుంటూరులో యుండు జేతాభిమానిపత్రికా సంపాదకులైన డి. శేషచలకతిరావు గారికి గ్రాంటుచేయబడిన యీకంపెనీయొక్క ఏజన్సీ రద్దుకరుణబడిన దని యిందుమూలముగా యీ కంపెనీకి సంబంధించినవారిందరికిని తెలియబడుచున్నాము. వారికి యీ కంపెనీలో 17-7-1919 తేది నుండి ఎట్టి సంబంధమును లేదు. ఉత్తరసర్కారులలో పనిచేయుటకు ఏజంట్లు కావలయును. వివరములకు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసుకొనవలెను.

జె.కె.రాజారావుసంతులుగారు, కార్వడ్చి, మద్రాసు బ్రాంచి: 5, తంబుసెట్టివీధి, మద్రాసు.

భాగ్యవంతు లేవరు? ఆరోగ్యవంతులే.

(1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవాన్ముతేనా	అయ్యకొముక తెలము	జంబీర రసాయనం	వంచానన శేవము
6 కొప్పలు 8-4-0	6 కొప్పలు గల సీసా 1-0-0	ఉష్ణాదుల బోగొట్టును	తామర నూమును
8 కొప్పలు 1-12-0	8 కొప్పలు గల సీసా 0-8-0	సీసా య్య. 0-10-0	వట్టి య్య. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

వ్యాకింగం-పోస్టేజిఫుచ్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము

తంజి విలాసము. } మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము.
పండిట్, మ. రాసు. } 55, ఆచార్యకోవిది, మదరాసు.

ఆదిమ ఆంధ్రులు

III

ఇంగ్లాండు

నివాస స్థలముల గూర్చి విచారించుటకు 1884 వ సంవత్సరమున ఇంగ్లాండులో నొక రాయల్ కమిషన్ నియమింపబడినదను గంగతిన బట్టియే దీని ప్రాముఖ్యమును గ్రహించవచ్చును. ఈ విషయమై చేయబడిన కానకములలో ముఖ్యమైనది 1909 సంవత్సరపు కానకము. ఇది నాలుగు భాగాలుగా విభజింపబడియున్నది. మొదటి భాగము కార్మికుల గృహనిర్మాణము గూర్చి, రెండవ భాగము కొత్త ప్రజామాలను నివాస యోగ్యమైనవిగా చేయుటకు స్థానికాధికారుల కియ్యబడిన అధికారములగూర్చి; మూడవ భాగము కవుంటి వైద్యాధికారులను, ఆరోగ్యమునకు గృహ నిర్మాణమునకు కమిటీలను, గృహ నిర్మాణ సంఘములను ఏర్పఱచుటగూర్చి; నాల్గవ భాగము ఖాళీస్థలములు, గ్రామీణతలములు, ఉద్యానవనములు, రాజనందిరముల సమీపమునందు ఖాళీస్థలములగూర్చి.

ఇందు మూడవభాగము ననుసరించి స్థానికాధికారులు కార్మికులకు ఇండ్లను గట్టించి యియ్యవచ్చును. కాని, దీనికి స్థానిక పాలనాసభవారు ఋణమునుజూర చేయవలయును. స్థానికాధికారులు కార్మికుల నిమిత్తము గృహములను కొనవచ్చును. అదైత బుచ్చుకొని యియ్యవచ్చును. లండను కవుంటి కవుంటివారు ఖజానా అధికారుల యనుమతితో ప్రభుత్వములమున కావలసిన సొమ్ము రాబట్టుకొని, తిరిగి 80 సంవత్సరములలో తీర్చవచ్చును. లండను బోర్డుకవుంటి వారు, కవుంటి కవుంటి మొదలగాని, ప్రజోపయోగకరములగు పనులకు ఆపవనిచ్చు సభవారి యొద్దగాని, ఋణము ఖచ్చుకొనవచ్చును. నగర సభలు మండల సభలు, ప్రజోపయోగ కరములగు పనులకు ఆపవనిచ్చు సభవారి యొద్ద ఋణము దీసికొన వచ్చును. ప్రభుత్వము వేసి విక్రయింపవచ్చును. పన్నుల కనభావై ఋణము చేయవచ్చును. పీసీయన్ల టిక్ స్థానికపాలనాసభ యొక్క యనుమతి దీసికొని, యందునిమిత్తమై చేయు ఋణమును 80 సంవత్సరములలోగా తీర్చవలసియున్నది.

చిన్నచిన్న ఇండ్లను సంపాదించుకొనుటకై 1899-వ సంవత్సరమున చేయబడిన కానకము ననుసరించి 6000 రూపాయల ఖరీదు మించని ఏముంటి యజమానికయినను, స్థానికాధికారులు ద్రవ్యము విప్రగా నియోగవచ్చును. ఈయంటికి బజారు ధర ప్రకారము వచ్చుమొత్తముతో ఆయింటి నాలుగు వంతులు సొంతగెదరు. ఇట్టి ఋణములు చాపుది సంవత్సరములలోగా తీర్చవలెదలయును. వడ్డీని, అసలును సరిగా చెల్లించుటకు తగు కట్టుబడులు చేయబడి యున్నవి. ఇంటిని సరిగా నుంచినారాతేదా, మరయుతు లేమైనను కారలసియుండునా మున్నగు విషయములనుబట్టి విచారణ చేయుచుండెదరు.

ప్రభుత్వమువారు నగరముల గ్రామముల స్థానికాధికారులకు పరోపకారసభలకు గృహనిర్మాణ సంఘములకు, ఇండ్లు కట్టుకొనవారలకు, విరివిగా ప్రభుత్వసహాయము చేయుచున్నారు. మొట్టమొదట ప్రజోపయోగ కార్యములకు ఆపవనిచ్చు సభవారు నూటికి 8 1/2 చొప్పున వడ్డీ పుచ్చుకొనుచుండిరి. తరువాత ఖజానా యధికారుల యొక్క ప్రతిపక్షమున 20 యేండ్లలో ఋణములు చెల్లించిన యెడల నూటికి 8 1/2 చొప్పునను, 30 యేండ్లలో చెల్లించిన 8 1/2 చొప్పునను, 40 యేండ్లలో చెల్లించిన 4 చొప్పునను 50 యేండ్లలో చెల్లించిన 4 1/2 చొప్పునను వడ్డీయేర్పాటుగా వింపబడినది. ఒక్కసారి 15 లక్షల యలకన్న నధికముగా నియ్యును. ఇతరవోట్లలెంకన్న చవుకలేట్లకు సొమ్ముదొరకుచుండుటచేక, నీసమపాయము పెంపొందియోగపడుచుకొనలేదు. ఏలని సంవత్సరములలోగా ఋణము తీర్చినను మరయుతో ఇండ్లు గట్టుకొనుట కెక్కడ బట్టిన నక్కడ నులభముగా ఋణము దొరకుచుండెను. అయినను, వడ్డీని, అసలుకొండ కొంగము నిచ్చి ఋణము తీర్చినందుకు కార్మికులకు భారముగ సంభవించి అదైత పుచ్చుకొనినాని సంఘములకు గట్టుటలేదు. అందువలన, ప్రజోపయోగ కరములగు పనులకు నష్టపనిచ్చు సభవారియొద్ద నక ఇతరులయొద్ద బుచ్చుకొని నష్టము తీర్చుకలసిన కాలము 80 యేండ్లకు వృద్ధిచేయబడినది. ప్రస్తుతము గృహములకు కాలసి కవుంటి 60 యేండ్లలోను, భూమికి కాలసి కవుంటి 60 యేండ్లలోగా తీర్చినను మరయుతో ఆపవనియుండుచున్నది. వడ్డీ నూటికి 8 1/2 కన్న తక్కువ లేదు.

ప్రజోపయోగకరములగు పనులకు ఆపవనిచ్చు సభవారు 1918 సం॥ మార్చి 31 వ తేదీవరకు, ఇంగ్లాండు, వేల్స్ ప్రజామాలలో గృహనిర్మాణము నిమిత్తమై యీ విధముగా స్థానికాధికారులకు రు॥ 3,71,04,657 లు సంఘములకు, కార్పొరేషనులకు, ఇతరులకు, 3,62,16,906 లు చిన్న ఇండ్ల కానకము ననుసరించి 30,28,919 లు మొత్తమున 7,68,45,485 రూపాయలు ఆపవనిచ్చు లాగిరి.

ఒక్క 1918 సంవత్సరమున, స్థానికాధికారులకు 20 యేండ్లలోగా చెల్లించవలసిన ఋణముల క్రింద 1,10,995 రూపాయలు, 20 యేండ్లకు వైస 80 యేండ్లకు లోపున చెల్లించు ఋణములక్రింద 46,980 రూపాయలు, 50 యేండ్లకు వైస 80 యేండ్లలోగా చెల్లించు ఋణములక్రింద 4887176 రూపాయలు 8 1/2 వడ్డీచొప్పున నొసగబడినవి. ఇక గృహనిర్మాణసంఘములకు 8 1/2 వడ్డీచొప్పున 6,84,759 రూపాయలు 8 1/2 వడ్డీచొప్పున 684759 రూపాయలును, ఆపియబడినవి. స్థానికాధికారుల కియ్యబడిన ఆపవనిచ్చు 965 వంతులను, సంఘముల కిచ్చినవానిగా 26.8 వంతులను, 80 సంవత్సరములలో తీర్చవనిగ నున్నవి.

ప్రజోపయోగకరములగు పనులకు నష్టపనిచ్చు సభవారిలకు ఆదియే సంవత్సరమున స్థానికాధికారులకు నూటికి 2 1/2 మొదలు 4 1/2 వరకు వడ్డీలకు ఆపవనిచ్చు 1,18,76,255 రూపాయలును, సంఘములు మొదలయినవానికి 1,48,16,550 రూపాయలును, చిన్నచిన్న ఇండ్లుకట్టు పనికి 17,48,408 రూపాయలును, నియ్యబడినవి తెలియుచున్నవి. స్థానికాధికారుల అచికిరిన వర్తించుటకును, ప్రజాసంఘము లధికముగా నీవ్యవహారమున ప్రవేశించుటకును, తోడుపడు కానకముల నొప్పి దొరకవచ్చునాకు, కార్మికులకు గృహములను సమకూర్చుటకై తోడుపడుచున్నారు. ఇండ్లకు పరిశీలించి అననుకూలమైనవానిని తీసివేసి కొత్తవానిని గట్టించుట కేర్పాటు లొనర్చుచున్నారు. మొత్తమున గృహనిర్మాణమునకై దొరకవచ్చుచున్న విలువైన కొట్ల యొక్క పన్నుల ద్రవ్య సహాయము తేసిరి. 1875 సంవత్సరపు కార్మికుల నివాసముల కానకము ననుసరించి, మెట్రో పాలిటర్ బోర్డువారు, 1,92,55,184 రూపాయలకు కార్మికులకు సహాయము చేసినారు. ఒక్క లండను నగరములోనే 1,08,95,463 రూపాయలు వెచ్చింపబడినవి. ఇతర వోట్లకు, అనాలోగ్య కరముగు ప్రజాకలముల బొంపలకుకై, స్థానిక పరిపాలనా సభవారు 1876-1890 సంవత్సరముల మధ్య 70,42,059 రూపాయలును, 1890-1918 సంవత్సరముల మధ్య 3 కోట్ల 90 లక్షలకు వైసను వ్యయముచేసియున్నారు. లండను కవుంటి కవుంటివారు బీదలకును, పనిపాటులు చేసికొనువారికిని, మంచినీవాసస్థలములను దప్పించుచు మై బహుభాష్యమైనవనిని తేయుచున్నారు. 1912 సంవత్సరములకు, నీ సభవారు లక్షలకులకు వైసగా నివాసముల కేర్పలుచిరి. లండనునందలి యితర అధికారులు 1911 సంవత్సరము 41 వడిసెలకు నూటికి కార్మికులకు 8821 కను అగల ఇండ్లకు గట్టించినారు. వీరు గట్టించుచున్న ఇండ్లు మూడువిధములగు నున్నవి. ఒకటి విడివిడిభాగములలో పాడుగుపాటి యిండ్లు. ఇంకొకటి చిన్న కట్టరములు. మతియొకటి అద్దెగదులయిండ్లు. ఈ అద్దెగదులు పురుషులకు మార్గమే ఇచ్చెదరు. ఒక్కొక్కరాల్కికి అద్దె 6 అణము. ఒంటిగదిభాగములకు వారమునకు రు॥ 11-0 లు మొదలు 4 రూపాయలవరకు నున్నది, రెండుగదులభాగములకు 2-10-0 లు మొదలు రు॥ 6-12-0 వరకుగలదు. మూడుగదుల భాగములు కూడనున్నవి. ఇట్టిభాగములు 1912 సంవత్సరమున, లండను కవుంటి వారి యాధీనమున 6428 ఉండినవి. చిన్న కట్టరములు 2844 ఉండినవి. గృహనిర్మాణమునకు స్థాపించబడిన సంఘములు, నవాకారసంఘములు, మున్నగువానిని ప్రజోపయోగ కరములగు పనులకు ఆపవనిచ్చు సభవారు 1891 మొదలు 1910 సంవత్సరముల మధ్య 20 యేండ్లలో 96, 43, 082 రూపాయలకు వైసను, అతరువాత మూడేండ్లలో 1, 15, 86, 558 రూపాయలు ఆపవనిచ్చి కింద వినియోగించినారు. నగరముల యందును, గ్రామములయందును జరగిన పనివరములను వ్రాసి చదువరుల మనస్సును విసంగింప దలచుకొనలేదు.

చెన్న రాజధాని

మనదేశపు సంగతి దీసికొన్నను ప్రభుత్వమువారు పోలీసు కాలవారికి డి. పి. డబ్ల్యు. ఉద్యోగములకు, ఉదకమరిదలమున నెక్కిబిరిల కిబ్బందికి, నైనుకులకు రయిలువేనారు తమ ఉద్యోగములకు గృహములను ఏర్పాటు చేయుచునే యున్నారు. అనాలోగ్యకరములను, జరగవచ్చురములనును ప్రజాకలము ఖాళీయొచ్చుచు నిమిత్తమై యున్నది.

పాల్లీలకు దృగ్విషయముచేయుచున్నారు. ఇటువంటివి గ్రామములలో నేమియు జరగుటలేదు. బస్టీలలో ననాగూడెములను తీసివేయుచున్నను ఆ గూడెములే మటియొకవోట బయటజరుచున్నవి. కొత్తగా గట్టు గుడిసెల మీద తనిఖీ యేమియు లేదు. ఏవిధముగ గట్టుకొనవలయునో చెప్పి కావలసిన సహాయము చేయుటలేదు.

గృహనిర్మాణము నిమిత్తమై స్థాపించబడిన నవాకార సంఘములు మన రాజధానియందు దాదాపుగ వంద్రొండు వలకు గలవు. కడచిన సంవత్సరపు రిపోర్టులో మధుర, ఉదకమండలము ఉత్తర మేరూరులలోని సంఘము లేమికిని చేసియుండలేదు. కోయంబుత్తూరు, మంథకోణము, దిండిగల్లలలోని సంఘములు తమసభ్యులకు గృహనిర్మాణము నిమిత్తమై ద్రవ్యసహాయము చేసినవి. డేవిడ్ పేట సంఘమువారు తమసభ్యులకు 9000 రూపాయలవరకు వడ్డీలనిచ్చిరి. భీమాని పట్టణము సభయొక్క సభ్యులు సభవారియొద్ద దీసికొన్న ఆపవనిచ్చు, 62 ఇండ్లుకట్టిన తెలియరచ్చు చున్నది.

పాల్కాత్తయి తోములలోలేనే మనదేశమునందు ప్రభుత్వమువారు గృహనిర్మాణమునకై ఋణములనిచ్చు కేర్పాటు చేయవలసి యున్నారని ఈవిషయమై సర్దికొనవచ్చునాకు. సామ్రాజ్యకానకసభలో నొక ప్రశ్నయడుగ గా ప్రభుత్వము వారు "కార్మికుల గృహనిర్మాణమునకు ద్రవ్యసహాయము కావలయునని ఏస్థానిక ప్రభుత్వమును మమ్ముల నడుగలేదు. కాబట్టి యిందు నిమిత్తమై ఆదాయ గృహముల కట్టికొని ఏర్పాటు చేయుట మా ముద్దేశముకాదు" అని ప్రభుత్వ తరమునగిరి. మొన్న మార్చి నెలలో సమావేశమైన చెన్నపురి కానక సభ యందలి విషయమై చూచుటించుచు, "ఏసంఘమువారికైనను ద్రవ్య సహాయము కావలసి వచ్చి అట్టి ద్రవ్యసహాయము లభింపని యెడల, బీదలకు ఇండ్లు గట్టించి యిచ్చు నిమిత్తమై గృహ నిర్మాణ సంఘములలో అనకూలమైనవానిని ద్రవ్యము ననుకూర్చుటకు ఏర్పాటులు చేయుచును" అని ఆవరణిని సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గాంధీయ కార్మికుల గూర్చి చెప్పి యున్నారు. క్రిందటి సంవత్సరమీ విషయమై ఆవరణిని వరసినా ఆయ్యరుగారు తెచ్చిన తీర్మానమునుబట్టి ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించియున్నారు. ప్రభుత్వమువారు కార్మికుల గృహనిర్మాణము విషయమున సామభూతిని వెల్లడించుచుండుట శుభమున నూచించుచున్నది. కాని ఐరోపా దేశములలోనే కార్మికులు గృహనిర్మాణ సహకారసంఘములను స్థాపించి వానిని నిర్వహించుట కష్టతర మగుచున్నది. అందువలన, నిందుజేరువధ్యు లొకప్పుటివారేగాక, అనేకప్పుడు లకు సంబంధించినవారుగ నుండుట గలదు.

మనదేశమున పంచములు, గట్టనగిరిలు, భుక్తికే మార్గము కనపడుటలేదు. ఇట్టిసంవత్సరమున, వ్యవసాయపు కూలీల అగణన్న ఆదిమాంధ్రులకు గృహనిర్మాణ సహకారసంఘములలో జేరుటకు ద్రవ్య మెట్లులభించును? కాబట్టి వీరు ప్రత్యేకముగా సంఘములు స్థాపించుకొని, వాని నిర్వహించుట కష్టతరము. ఇట్టిసంఘము లితరులకులన నే స్థాపింపబడవలసియున్నది.

ఆది మాంధ్రుల గృహములకు ఐరోపాలో వలెనే రెండు విధములగా గట్టవచ్చును. పడక కొకగది, వంట కొకగది భాగములు గలవి కొన్ని, రెండుగదులు నొక వంట యిలుగు భాగములు గలవి కొన్ని వరకు యిండ్లకు, చిన్న కట్టరములు కొన్నియు ప్రభుత్వమువారు కట్టించి యియ్యగ చుచ్చును. ఈ కట్టరములు రు॥ 10-0 బ సంఖ్యకు దగినటు లుండువలయును. పాదులు మొదలయినవి పెట్టుకొనుటకు కొత్తనుంచుటకు వెలక దొడ్డియొండలయెడల. దొరకవచ్చునాకు గట్టించుటయేగాక ఇండ్లకు గట్టుకొనదలచిన వారికి దృగ్విషయము చేయవలసియున్నది. ఇండ్ల ప్లానులు దొరకవచ్చునా! యొక్కొక్కలచేత విడివిడిగా కయారు చేయించి యియ్యగలయును. మ్యూసిపాలిటీలో ఆరోగ్య కాలవారును డి. పి. డబ్ల్యు. వారును, తాలూకాలలో ఆరోగ్యకాలవారునులోకల్ ఫరు ఇంజనీరును డిపార్టుమెంటువారును, సిద్ధముచేయవచ్చును.

గృహనిర్మాణమునకై ప్రత్యేకముగా స్థాపించబడిన సంఘములకులన నే యీ గృహనిర్మాణ సంస్కరణము నెరకర్పవలెదలదు. ప్రభుత్వము సహాయము లేనిదే యేమియు జరగదు. అసలు క్రిందకు, వడ్డీ క్రిందకు, దళాలు వారిని పుచ్చుకొనుచు నుట్టిరములను కార్మికుల స్వాధీనము చేయవలయును. ప్రత్యేకముగా ఇండ్లు కట్టుకొను వారికి దొరకవచ్చునా కుచితముగా, తాటియాకు నిప్పింపవలయును. ఈ విధమున ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయుటయేగాక, జమీదారీ గ్రామములలోని వ్యవసాయపు కూలీలకు జమీదారులును, పాలేళ్లకు తెట్టుకొని భూస్వాములు తమ పాలేళ్లకును, ఆరోగ్యకరములగు ఇండ్లకు గట్టించి యిచ్చుటకై కానకము చేయవలయును ఆదిమాంధ్రులు ఆపవనిచ్చు తినుబకే కూలీ చాలనవచ్చును అదైతలకు, ఇండ్లు కొనుక్కొనుటకు దృగ్విషయములను ప్రశ్నించెదరేమో! ఇందు నిమిత్తమై, ఇంకొకప్పుడు మాలియొండగూడదని యొకకానకము చేయబడుటకు మన యాదిమాంధ్రులను ముక్తిలేదు. ఈ కనీసపుకూలీ విషయమై చూచు ప్రాసెడరు.

ఆ. నారాయణరావు.

సాంకేతిక వార్తలు

సర్. శంకరక నాయకులు:—వీరి గౌరవాన్ని గురించి...

ఒక సందర్భము:—నిన్నటి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో...

మదరాసు సిటీ మ్యూనిసిపల్ కమిషన్:—క్రొత్త సిటీ మ్యూనిసిపల్ కమిషన్...

శాసనసభ యెన్నికలు:—కర్నూలు, బళ్లారి, అంజుల...

శాసనసభ యెన్నికలు:—మధుర తిరువల్లూరు...

చెన్నపురి శాసనసభ:—మా. నరసింహయ్య...

తెలంగాణ ప్రభుత్వము:—విశేషమునకు...

మిరపకాయలు:—సివిల్ సర్వేయర్...

రామమోహనసభ:—ఈసభకు...

కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరి జిల్లా గ్రామాలు:—గోదా...

ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు:—వీరు ఆంగ్ల...

కృష్ణమిశ్ర:—కృత్రిక సంపాదకులు...

ట్రాము మార్గములు:—కొన్ని వారములకు...

అడినూరు కంపెనీ సమ్మెకట్టు.

కేంద్ర సలహా కార్యకర్తల సంఘం:—కొత్త...

ఒకడు:—18 వర్షములు పనిచేసెను.

ఇటీవలయము లనేమియుగలవు. వియ్యపు...

ప్రిటింగుశాలలో ఎస్. రామకృష్ణ, దేవుల...

కీర్తి కేసులగు డాక్టరు నాయకులు

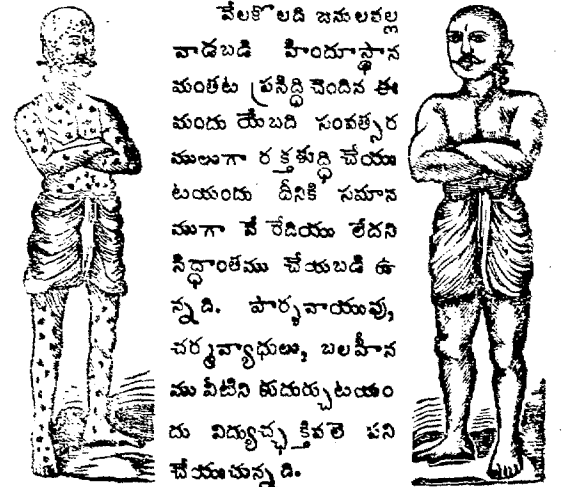
డాక్టరు నాయకులు:—ఇంగ్లీషు...

సింగంపల్లి జమీందారు గారు

పూనా సేనానందము:—సర్...

మహారాష్ట్రములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య...

రక్తశుద్ధి ద్రావకము డాక్టరు వామన్ గోపాల...

డాక్టరు గౌరవరావు కేశవ అండు సన్,

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ జూలై నెల 23-వ తేది

బుధవారము

లోకమాన్యతలకు వర్ధంతి

లోకమాన్య తలకు 1855 సంవత్సరము 23 జూలై తేదిన జన్మించెను. నేటిదినము తలకు మహా శయ్యని 64 వ జయంతి మహోత్సవము, హిందూ దేశముదంతలను భక్తిపురస్కరముగ జరుపబడుచున్నది. విద్యాధిదేశ ముగిసిన 1880 సంవత్సరమున నేటివరకును, లోకమాన్యడు దేశరాధనాతత్వమున, తదేకదీక్షతో కృషి సలుపుచున్నాడు. స్వార్థరహితముగ నిరంతర సేవయే ప్రజలకు పారిపై భక్తి విశ్వాసముల గలిగించెను. తలకు మహాశయ్యుడు, వాక్కుభామాధుర్యముచే ప్రజలను భ్రమింప జేయగల వక్తగాడు. అధికారుల ప్రాపుతేరి పలుకుబడి సంపాదించుట, ఆతని స్వభావమునకు విరుద్ధము. ధనసమృద్ధి మూలమున, ప్రజలను పశీకరణము జేసికొనుట కతడు ధనవంతుడుగాడు. ఆతనికింటను నెక్కుడు విద్యాధికులనేకులుదేశమునగలరు. ఎక్కుడుమేధావంతులను గలరు. ఎక్కుడు కండితులను గలరు. కాని, లోకమాన్యని వలె జను లెల్లరిచే ప్రేమించి పూజింపబడెడివారరుదుగ నున్నారు. లోకమాన్యడు ప్రజల ప్రేమ నింతగ మూరగొనుటకు కారణమేమై యుండును? మద్రాసులో ననేకులు కొంత కాలము క్రిందటివరకు, తలకు మహాశయ్యని దర్శింపనివారు గలరు. హొంయూలు సంఘపు రాయబారులలో నొకరుగ, తలకు మహాశయ్యుడు కొలంబోకు వెడలుచు మార్గమధ్యమునందీ నగరమునకు విచ్చేసినపుడు, ప్రజలు వారిని సందర్శించుటకై స్టేషనువద్దకు తండోపతండములుగ విచ్చేసిరి. వారి దర్శనమయిన తోడనే, వందేమాతరం, తలకుమహారాజుకుజై, అను సంతోషధ్వనములు మిన్నముట్టెను.

ప్రజల హర్షాభిషేకముగాని, పొగడ్తలుగాని వారిదృష్టిని విశేషముగ నాకర్షించినటులు గాన్పించలేదు. వారు దీర్ఘముగ నద్దియో యోచించుచుండిరి. వారి అంతర్దృష్టి మరయొక విషయముపై నిలిపియుంచబడెను. సాయంకాలము, వారిని సందర్శించుటకు అదియారతోటలోని కందరును బోగా, కాలమునేల వృధగావించవలెను? మీ మీ సందియములను వెంటనే దెలుపుడు. మీయనోభిప్రాయములు నాకు విశేషముగ సాయపడునని, వారు ప్రేక్షకులతో నుడివిరి. ప్రేక్షకు లడిగిన ప్రశ్నలన్నిటికిని తగు సమాధానము జెప్పిరి. భారతీయ వీ సమయమున స్వకరిపాలనా సంపాదనముకొరకై తమ ప్రయత్నముల నన్నిటిని కేంద్రీకరింపజేయవలెను. ఇతరప్రయత్నములను విడువవలెనని తలకుగారు గోరలేదు. స్వకరిపాలనము చేకూరినగాని, జాతియొక్క కరిపూర్ణవిశ్వాసము కొనసాగ నేరదు. అంతవరకును, దేశభివృద్ధి కన్నిముఖములను నిరోధములు గలుగుచునేయుండును. స్వాతంత్ర్య వాతావరణమునగాని, ప్రజాశయ్యముల సఫలమై సక్రమాభివృద్ధి కవశాశముండదు. స్వవరిపాలనా సంపాదనముతో ప్రజల కోర్కెలన్నియు ఫలింపజాలవు. ప్రజల స్వయంకృషి కడియే యారంభదశయగునని, తలకుమహాశయ్యుడు నొక్కి

వక్కాణించెను. తలకు మహాశయ్యని కిరరయ్యద్యమములపై సానుభూతి లేకబోలేను. సంఘ సంస్కరణమున కతడు విముఖుడనుట కల్ల. తత్వసిద్ధాంతములం దాతని కెంతటిపరిచయము కలదో “గీతాఽహస్యము” తెలుపకయే తెలుపుచున్నది. శివాజీ మహాశివమును మొదలిడి, జాతీయోత్సవములను జరుపుట కతనే దేశమునకు దారి జూపెను. ప్రాచీన విషయక కరిశోధనమున కతని కాసక్తి గలదనుటకు, “అర్కిటిక్కులో వేదముల యుత్పత్తి” అను యుద్గ్రంథమే ప్రబలమగు తార్కాణము.

కాని, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము చేకూరినది దేశభివృద్ధి కడ్డంకులు దొలగవని, ఆతనికి ప్రబల విశ్వాసము గలదు. ప్రతి యువన్యాసమునందును యీ ముఖ్య సత్యమును వారు సాధారణముగ ప్రతిపాదించుచుండురు. హిందూదేశపు రాజకీయ మోక్షముకొరకే తలకు మహాశయ్యుడు తన జీవితమునంతను ధారబోసెను. లోకమాన్యని గొప్ప వక్తలలో నొకరిగ నెంచుటకు వీలులేదు. కాని, ఏవక్తయు తలకుగారివలె శ్రోతల మనములందు తన యుద్దేశములు స్థిరముగ నాలుకొనునటుల, నుపన్యసింప నేరదు. హొంయూలు రాయబారులలో, చివినచంద్రపాలు వంటి గొప్ప వక్తలు గలరు. కాని తలకుగారివలె, మిగిలిన వారెవరును శ్రోతల హృదయము నాకర్షింప జాలకబోయిరి. తలకుగారి యువన్యాసములలో, పాండిత్య ప్రకర్షణముండదు. గ్రంథకర్తల వాక్యములుదపారింపబడవు. శ్రోతలకు దెలియని అంకెలను ఏకరుపు జెట్టి తలకుగారు కలవర పెట్టరు. ప్రజల నుద్రేకపూరితుల జేయుటకు కబ్బజాల ప్రయోగముండదు. పెద్ద వాక్యములు కల యోగింప బడవు. రాజ్యాంగ విషయములలో నిభివేశములేని సామాన్యప్రజలకు సయితము, వారి యువన్యాసములోని క్రతివాక్య మర్థమగుచుండును. ఒక సత్యమును దెలుపవలయుననిన, వారొకమారు దాని నుదహరించి యూరకొనరు. వదేవదే ఆవిషయమును నొక్కి వక్కాణించుచుండురు. వీరుపయోగించెడి నిదర్శనములు, క్రతిసామాన్యని యనుభవములో నుండెడి విషయములేగాని, క్రొత్తవి గావు.

తమ భావములను మరుగుపరచుట వారి స్వభావములోలేదు. అసందిగ్ధముగ తమ యుద్దేశమును తెలుపుటయే, తలకుగారి ముఖ్యమార్గము. ఇట్టి స్పష్టపు విశదీకరణమే, వారి ననేక మారులు యుడుములకు లోనుగావించెను. కాని, మర్కరహితముగ వారు సత్యములను వెల్లడించుట చేతనే వారియువన్యాసములు ప్రజాసామాన్యము నందంతటిప్రబోధము గలుగజేసెను. అన్నిటి కన్నను, స్వార్థరహితమగు కార్యదీక్ష తత్పరత, వారి యువన్యాసముల విలువను హెచ్చుజేసెను. స్వార్థరహితములగు కర్మయోగులను ప్రజలు గౌరవించి పూజించుట ప్రపంచమునందెల్లను స్వాభావికమే. వీరులపూజకు ప్రఖ్యాతిగాంచిన హిందూ దేశమునందీ గౌరవభావము విశేషముగ వ్యాపించుటలో వింతయుండదు. సుప్రసిద్ధులగు దేశభక్తులలో, తలకుకన్న నెక్కుడు కష్టములకు లోనయిన వారు లేరు. కాని సువర్ణము అగ్నిలో పరితప్తమయినపుడు నెక్కుడు కాంతిలో నెటుల ప్రకాశించునో, తలకుగారి ఇచ్చాళ క్షిక్ష్ణములనెదుర్కొనవలసిన కొలదియు, నెక్కుడు ప్రాబల్యము గాంచెను గాని క్షీణత జెందలేదు. కష్టములకు లక్ష్మ్యపెట్టుట, ఆతని నైజమునందే గాన్పించదు. తలకు మహాశయ్యుడు దాటిన విపత్సరంపరలు

సామాన్యమయినవి గావు. ఆత్మవిశ్వాసము తక్కువగ నున్న మరయొక క్రముఖు డెవరయినను, యిట్టి కష్టము లావరించినపుడు, వాటిక్రింద క్రుంగిపోయి యుండును.

లోకమాన్యడు ప్రజాహిత జీవనమున పాల్గొనుటకు మొదలిడగనే, కేసరీ, మహారాటా పత్రికలలో కొల్లాపూరు మహారాజుగారి గూర్చి వ్రాసినందులకు, నాలుగు మాసముల కారాగృహ శిక్ష ననుభవించవలసి వచ్చెను. ఈ శిక్షకు పిమ్మట తలకు మరింత యుత్సాహముతో కృషి సలిపెను. 1897 సంవత్సరమునందు, కేసరీ పత్రికలో ప్లేగు నివారణ మార్గముల గూర్చి వ్రాసినందులకు, 18 మాసముల శిక్ష వారిపై విధింపబడెను. తాయి మహారాజు కేసులో, తలకు తిరిగి శిక్షకు లోనయ్యెను. కాని, కేసులో వారు నిర్దోషులని, ఉన్నతన్యాసానము తీర్చుజెప్పెను. సూరతు కాంగ్రెసు భగ్నమునకు పిమ్మట తలకుగారు తిరిగి ఆ సంవత్సరముల శిక్ష ననుభవించెను. 1916 సంవత్సరమున, సత్సేవార్తనముక్రింద నలుబదివేల రూప్యములను జామీనుగ నీచుమని, తలకుగారిపై నోటీసు జారీకాబడెను. బొంబాయి హైకోర్టు వారి యుత్తరువును రద్దుజేసిరి. అనేక వ్యయ ప్రయాసలకోర్చి, లోకమాన్యడు ఛిరాలుగారు గావించిన దోహదోపకారకై ఆంగ్ల దేశములో నభియోగము దీసికొని రాగా, నది కొట్టివేయబడెను. ఇట్టి వికత్తుల నెదుర్కొనవలసి వచ్చినను తలకుగారి ధైర్యము తగలేదు. విశ్వాసము మోక్షపోవలేదు. ఛిరాలుగారిపై దెచ్చిన కేసులో, లోకమాన్య డోడిపోయినను, వారందుల కొక గంటసేపు మాత్రము కొంతవడి విచారించి, పిమ్మట స్వపరిపాలనోద్యమ నిర్వహణ కార్యమును ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో జరుప మొదలిడిరి. 1908-వ సంవత్సరమునందు హైకోర్టులో జరిగిన విచారణలో ఆరుదినములు తనకేసు గూర్చి స్వయముగ వాదించి, తలకుమహాశయ్యుడు తన న్యాయశాస్త్ర కరిజ్ఞానమును వెల్లడించెను. కఠిన శిక్ష తనకు విధింపబడునని తెలిసినను, ఒక్క మారయినను దయ గనుబలుపమని కోరిక న్యాయముమాత్రమే జరుపమని కోరెను. తుట్టుతుడకు దోషుడని నిర్ణయింపబడినపుడు సయితము, అకుంతిత ధైర్యముతో ప్రబలమగు నాత్మ విశ్వాసముతో నిలుల బలికెను.

“జ్యూరీవారి యభిప్రాయ మెటులున్నను, నేను నిర్దోషినినయే తెలుపుచున్నాను. ప్రపంచ వ్యవహారములను దైవశక్తియే నిర్ణయించును. నేను స్వేచ్ఛగ నుండుట కన్న కష్టముల ననుభవించుటచేతనే నాయుద్యమము నెక్కుడభివృద్ధి జెందునటుల భగవంతు డుద్దేశించి యుండవచ్చును.”

వారి విశ్వాసము తుదకు ఫలించెను. 1914-వ సం॥మున వారు కారాగృహ విముక్తులగు నప్పటికి దేశమునందు స్వకరిపాలనోద్యమ మన్నిదిక్కులను వ్యాపించెను. పిమ్మట 19మంది శాసన సభ్యులుసంస్కరణ విధానమును ప్రతిపాదించిరి. అది కాంగ్రెసు సభవారిచే విస్తరింప జేయబడెను. నేటికి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారే, స్వకరిపాలనా ప్రదానమునకు చట్టము నొకదానిని తయారుజేసి, పార్లమెంటు సభలో ప్రవేశజెట్టిరి. ఈ తరుణమున గూడ, తలకు మహాశయ్యుడు సంస్కరణపు చట్టము నుదార భూయిష్టముగ గావించుటకు నిరంతర కృషి నొంగుదేశమున జరుపుచున్నాడు. తలకు మహాశయ్యుడు, తన ప్రయత్నముల సాఫల్యమును కనుబాగ గా

లోకమాన్య తిలకు మహాశయుడు.

చుండుటచే, వారి జీవితము ధన్యమయింది. నేటి దినమున తిలకు మహాశయుని గౌరవించి, పూజించి సంతమాత్రమున లాభముండదు. అతని జీవిత సందేశమును జీవీయు లనుసరింపవలయును. జీవీయులు కర్మ కరతంత్రులు గావలెనని, అతను ఎల్లప్పుడు బ్రహ్మచర్యము గాక, తన జీవితమునందాయుధదేశము నాచరణలో బెట్టుచున్నాడు. భగవద్గీత కర్మయోగమునే బోధించుచున్నదని, అతను గీతారహస్య గ్రంథమున విపులముగ దెలిపెను. ఈ యుగమునందు, లోకమాన్యుని బోధనల ననుసరింపవలసిన యవసరము హిందూదేశమునకు గలదు. తిలకు జయంత్యుత్సవములు, భారతీయులను కర్మ పరతంత్రుల చేసి, వారిని త్వరలో గమ్యస్థానము చేర్చుగాక! లోకమాన్యుడు భారత దేశాభ్యుదయమునకై చిరకాలము కృషిచేయుచున్నట్లు, పరాత్పరుడు వారికి ఆయురారోగ్యముల బ్రసాదించుగాక!

సంధిమహాత్మ్యములు

శాంతియును సంరంభమును విశ్వపరిణామమునకు మహా సాధనములుగా నున్నవి. ఒక ముహూర్తమునందు శాంతి ఒక ముహూర్తమునందు కలవరము ప్రకుంచస్థితికి సహజావస్థలుగా గోచరంబగుచున్నది. సంరంభము వికాసమునకు కరమసాధనంబైనను జీవజాలములు నిత్యశాంతిని నాశంజేయుచుండును. ఐరోపా మహాసంగ్రామారంభమునందు జేరిన రాజ్యములు యుద్ధారంభమునందు ద్వేషానలమును గ్రక్కినను యుద్ధావసానసమయమునందు సకలరాజ్యములు శాంతి ప్రాప్తవలె కరితపించిన విధము లోకమునకు వ్యక్తమైనది. పరాజయమును బొందిన రాజ్యములవలె విజయమును బడసిన రాజ్యములును శాంతి ప్రాప్తవలె కరితపించినవి. జీవజాలము లనంతయు సుఖమును గోరును గాని దుఃఖమునే వేళను గోరవు. దుఃఖముయమైన మహాసంరంభము ధర్మప్రదమైనను ప్రజలకు సాహాయ్యముగ నుండజాలదు. ఐరోపామహాసంగ్రామము నూతన ధర్మయుగ స్థాపనమునకు సాధనంబని గావ్యంబైనను పరాజయమైన జర్మనులవలె విజేతలైన మిత్రమండలిప్రజలును శాంతిప్రాప్తవలె కరితపించిరి. లోకమునందు ప్రబలిన శాంతి

సాపనాభిలాష సత్కర్మముగ శాంతిని స్థాపించుట కనుకూలపడినది. శాంతిప్రాప్తవలె స్థిరశాంతి స్థాపనమునకు సాధనంబైనను కాకపోయినను యుద్ధనిర్మూలమునకు సాధనంబైనను కాకపోయినను జాతీయస్వాతంత్ర్య సంరక్షణంబునకు సాధనంబైనను కాకపోయినను లోకవ్యాప్తంబైన మహాకారంబులను బోధించుటకు సాధనంబు గాగలదు. శాంతిభావములు

వివిధదేశములందు శాంతిసమారాధనము ప్రజల భావానుగుణముగ జేయబడినది. ప్రాస్తు ఇంగ్లాండు బెల్జియము దేశములందు విజయోత్సవాములు పరమోత్సాహముతో జరుగబడినవి. పరాసులకు శత్రుసంహారము పరమానందమును గలిగించినది. పరాసులు వారి పూర్వానుభవము వలనను శత్రువులపట్ల కాత్మియ్యమును బూనిన భావము సామాన్య ప్రజలయందు వ్యాపించినది. పరాసులభావము కఠినమైనను జర్మనుల దుర్విచారమున కనుకూలముగ నున్నదని యొక్కకొనవలసి యున్నది. అయిదేండ్లకు బూర్వము బలోన్యాద భరితులై లోకకంటకులుగ బడిగఱింపబడిన జర్మనుల కీ దురవస్థ కట్టునని యెవరూహించగలిగిరి? లోకసామ్రాజ్యాభిషేకము నభిలషించిన జర్మనులు దుర్బలులై దురవస్థ పాలైరి. “తా నొకటి తలచిన దైవ మొకటి తలచును” అను నార్యోక్తికి మహాసంగ్రామము వ్యాఖ్యానముగ నున్నది. బలధర్మావృత్తమైన లోకమునకు జర్మనుల పరాజయము నూతన ధర్మోపదేశమును జేయుటకు సాధనంబైనది. జర్మను లీ నూతనధర్మమును గ్రహించి వారి ప్రజాపాండిత్యములను ధర్మవికాసమునకై వినియోగించినపుడు లోకకల్యాణ మసాధారణ వేగమున జరుగగలదు. మిత్రమండలి రాజ్యములందు రాజ్యధర్మజ్ఞులు ధర్మవిజయమును గొనియాడిరి. బొంబయి గవర్నరు సర్ జార్జి లాయిడు “సంగ్రామము మానవ బలమునకు విజయమును నైన్యబలమునకు పరాజయమును గలిగించినది” అనియును “ఇతర దేశములందువలె హిందూదేశమునందును స్వపరిపాలన స్థితి సాధ్యమైనది.” అనియును బొంబయి దర్బారు నందు దెలిపిరి. చెన్నపురి గవర్నరు శ్రీవిల్లింగ్డను ప్రభువు “స్వాతంత్ర్యమునకును ధర్మమునకును గలిగిన అయిదు సంవత్సరముల నుండియును భారతీయులు యూరపీయులు కలిసి రక్తమును భారపోసిరి. పరస్పర విశ్వాసముతోను మిత్రభావ

ముతోను ఒకముందు కనిజేసిన దేశాభ్యుదయము చేకూరునని నా దృఢవిశ్వాసము” అని చెన్నపురి దర్బారునందు బ్రకటించిరి. మహాసంగ్రామము పాలకులభావములను కొంతవరకు మార్చిన వనుటకు వారి భావములు పరమప్రమాణములుగా నున్నవి. శాని పాలకవర్గమున కీ భావములందు సంపూర్ణ విశ్వాసము గలిగినపుడే శాంతిప్రాప్తవలె ధర్మవిజయము సాధ్యము లగును.

శాంతిసమారాధనలు

శాంతిప్రాప్తవలె భావమునందు సంపూర్ణముగ వికసించినపుడు గాని కార్యమునందు వికాసము సాధ్యముగాదు. విజయోత్సాహమును దెలుపుటకై దర్బారులు జరుగబడినవి. అన్నదానములు చేయబడినవి. బాల బాలికలకు ఫలహారము లొసంగబడినవి. దోషారోపితులందు కొందరకు బంధకము తొలగింపబడినది. ఖయిదీలందు గొందరకు విమోచనము గల్పింపబడినది. పాలకు లవలంబించిన ఈ చర్య కొంత యుద్ధారప్రక్రియను దెలుపుచున్నను ప్రజలయందు పరమోత్సాహమును గలిగించగల యుద్ధారకీలమును బ్రకటించుటలేదు. పంజాబునందు మార్షలు లా విచారణలు యథాప్రకారముగ జరుగుచున్నవి. న్యాయశాస్త్రజ్ఞులు విచారణలు శాస్త్రవిరుద్ధము లనియును శిక్షలు అతిఘోరములనియును వాదించుచున్నారు. సంస్కరణవాసితులకు విమోచనము గలుగలేదు. సంస్కరణశాసనము సంకుచిత భావముతో విమృశింపబడుచున్నది. శాంతి మహాత్మ్యమును జరుపుటకు పరమ ప్రయోజనము ప్రజలయందు శాంతిప్రాప్త విషయమై భావోన్మత్త్యమును గలుగజేయుటయైయున్నది. పంజాబునందు కాశీనాథరాయగారిపట్ల రాజప్రతినిధి చూపిన యాదార్యము గంధి మహాత్మ్యమునకు కొంత సంతృప్తిని గలుగజేసినది. గంధి ప్రస్తుతము సత్యాగ్రహవలంబనమును విరమించినట్లులు తెలుపుచున్నారు. భారతీయుల సంతృప్తీలమునకు గంధిమహాత్మ్యని చర్యయే నిదర్శనము. సంస్కరణ శాసనముపట్ల ప్రజల సభిముఖులను జేయుటకును శాంతిని స్థాపించుటకును భారతీయభుత్వము పంజాబునందును నితర రాష్ట్రములందును నుదారమైన రాజనీతి నవలంబించుట ధర్మము. భారత ఖండమునందు వివిధప్రాంతములందు 19వ తేదీని జరుగబడిన శాంతిసమారాధనలు భారతీయుల సరళస్వభావమునకు నిదర్శనములు. పాలకులు దారస్వభావమును బూని సంగ్రామ ఫలజాతమైన ధర్మశాంతి స్థితిని స్థాపించుటకై వర్తమానస్థితియందు విశాలమైన సామదాన తంత్రముల నవలంబించుట యవసరంబని విన్నవించుచున్నాము.

వి. చక్రవర్త్యు, పి. చెంచయ్యగార్లు కనివారము నాడింగ్లండునకు బయలుదేరి వెడలిరి.

రికరెండు జే. హెచ్. లిక్టర్ గారు పెరిషియా శత్రు మరణుడువుగ నియమించబడిరి.

సర్ హేమల్తు గార్జుంటు గారు. — పీఠ బుధవారము నాడు సిమ్లానుండి రావల్పిండికి వెళ్లెదరు

ఆదాయపునశ్చ. — ఇండ్లదేల బాకీలొడ్డివిన రాబడి కన్న విధింపరాదని బంగాళాదేశమునానిశ్చయించిరి.

ఆమోదించబడుట — సంధిపట్టు మూడవసారి చదువబడినది. నవరణ లేమియునులేవు. 168 స్థరముకూలురు. 4 గురు ప్రతి కూలురు.

బర్మాకునూడ రాజకీయ సంస్కరణములను వర్తింపజేయుటను గూర్చి యిండియా దొరతనమువారి ప్రత్యుత్తరమును నిరీక్షించుచున్నానని యంటాగూగారు నడిపిరి.

విశేష ప్రసంగములు

(రైతుల వజర)

జూలై 20

పార్లమెంటు సభ.

భారతఖండ విషయములు

కొమారులైన కేంద్రములు.

లండను, జూలై 17:—కొమారులైన కేంద్రములను గూర్చి ముఖ్యమంత్రిగారు విచారించి తెలిపేదమని మాంటాగూ గారనిరి.

రాబడిపన్ను.

రాబడిపన్ను నిర్ణయమునకు మొత్తము సంఖ్యకంటె రాబడి పన్ను నిర్ణయమునందును నియోజకవర్గముల కొనుమన్నవారి సంఖ్య బొంబాయి కలకత్తా నగరములలోని వారిని మాత్రమే లెక్కించినను చాల హెచ్చుగా నున్నది. వీటిని తగ్గించుకొనవలసినదేనని నగర బుచ్చెరుగారడిగిరి. ఈవిషయము యిండియా గవర్నమెంటువారికి తెలిపబడును. వారిట్టిది జరుగకుండ తగినవిధములకు చేయుచున్నారని మాంటాగూ గారు నడిపిరి.

పంజాబు అల్లరులు

పంజాబు అల్లరులనుగూర్చి విచారణ జరుగనున్నది. అట్టిచో సరిగ నియమింపబడిన వ్యాయస్థానములవలన విచారణ చేయబడి విధింపబడిన కేసులకు రద్దుపడకుండు సమాచితమని నేను తలంపబాలనని మాంటాగూ గారు లకుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ఇండియా సేన.

సంధి పునరుద్ధరణలో పనిచేయుటకు యిండియా సేన కాలమునకు రాజ్యాలదని తెలుపుటకు చాల చింతించుచున్నాను. ఆ సేనలకు త్వరగా పంపుటకు తగిన ఏర్పాటులు చేయబడినవి సాధ్యమై కాలేదు. సేనలకు ప్రాప్తమైనవిగా పంపిన 18-వ తేదీకి రావచ్చును గాని నాకలలో కొందరికి నూతన్ ముని నివజ్వరము తగులుటచే సేనలకు ప్రాప్తమైనది పంపింపలేదు గాన నవి జిల్లాల్లో మిగులుగా రావలెను. 28-వ తేదీకిలోగా రావాలి. ఈజిప్టునుండి వచ్చు 200 మంది భారతీయ యోధులు గూడ నాటిరాత్రికి గాని రావాలను. భారతీయ సేనలకు ప్రత్యేకముగ పంపించెద మని చక్రవర్తిగారు నడిపిరిని మాంటాగూ గారు తెలిపిరి.

* * * * *

సంధి నిబంధనల చర్య

పార్లమెంటు సభలో సంధి నిబంధనల చట్టము రెండవ సారి చదువబడినపుడు కొంత చర్య జరిగింది. ఆ సందర్భమున లాయరు జార్జి గార్డ్లు నడిపిరి. సభవారు సంధి సంగీరించుటచే సంధిసభవారును దొరతనమువారును చాల సంతసించుచున్నారు. బ్రిటన్ ఆమె కా ప్రాప్తమైనవలకు ప్రత్యేకముగ సంధి పిలవని కొందరడిగిరి. పరామారికి విశ్వాసము లేదని వీరవలన తలంపరాదు. ప్రబలమగు శత్రుభయము పరామారికి కలుగుట సహజమని గ్రహించదలయును.

నానాదేశ సంఘము.

ఇది యొక గొప్ప ప్రయోగము (ఎక్స్ ప్రిమెంటు). ఈ యిత్తులును పరామారికి విశ్వాసముకలదు గాననదిసార్థకమగుటకు సీతకుటకు ఆంగ్ల ఆమె కాదేశముల ప్రాపవసరమగువారువారు తెలిపిరి. శత్రువులవలన తగ్గింపబడు రాజ్యముల చింతించు కొందరును అత్యల్పముగ రాబట్టితిమని కొందరు నాడేపించిరి. ఈవిషయముని రాధారములు. బ్రిటిషునాకలను ముంచినందుకు ప్రాజనప్తమును కలిగించినందుకు నానికుటకు వస్తుముకలిగించి సంతుకు విహనముల వాడుల వలన వస్తుము కలిగించినందులకు తగిన పరిహారము బ్రిటిషుదేశమునకు రాగలదు. ఫించెమలను చూడరాల సభకముగా మన మియ్యరల నియున్నది. జర్మను లీ సామ్యుకు మన కిచ్చినచో నీ భారము చాలవరకు తగ్గగలదు. మిత్రమండలివారికి మొత్తము యుద్ధ వ్యయము 21 వేల కోట్ల (80 వేల మిలియనులు) పానులు ఈ మొత్తమునకను జర్మనులవలన రాబట్టుటకు కొవిదులు చేసిన ప్రయత్నములు సఫలమైనవి గాని ఈ నిర్ధారణము సరిగానని కొందరనిరి. ఇంతకంటె సులభంగా నిర్ధారణచేయ వీలు నును. 400 మైళ్ల పొడుగును 80 మైళ్ల వెడల్పును గల ప్రదేశ

మంతయు విభజ్యము చేయవలసియున్నది. ఆవిధమున కలుగజేయబడిన వస్తుము నిపుడు నిర్ధారణ చేయుట సాధ్యమై కాదు. జర్మను లాప్రాంతములకు మనవ్యయమును పంపిస్తున్నారని యిండియాను నెలలలోపున తెలియజేసినచో వ్యాయముని తోచినే వరానువార కలిగించెదరు. జర్మనీకి అధినివేశములన్నియును పోయినవి. ఇకములో 8/4 మంతును బొగ్గులో 1/3-వ మంతును 70 లక్షలమంది ప్రజలకు వస్తుమయ్యును. ఇట్టి వస్తుము కలుగక పోయినను జర్మనులు ప్రతి సాయమును 180 కోట్ల పానుల నియ్య జాలరనుట నిశ్చయముగా ననే జర్మను నియ్య కలరని ప్రవీణులకు లోచిన మొత్తమే విధింపబడినది. జర్మనుల సేనాబల మంతరించినగాని బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, రష్యా, ఆమె కా దేశముల పైనిక బలమును తగ్గింప వీలులేదు. మన సేన జర్మనీలో నుండుటవలననే జర్మనులు సంధివరకుల కంగీకరించిరి. జర్మనుల పైనిక క్రియింపును నశింప జేయబడినదిగాని మనము మన సేనల నింకను కొంత కాలము వరకు తగ్గింప వీలు లేదు. ఈసందర్భమునకు స్వచ్ఛంద సేన మొత్తముండి అధినివేశముల కన్నిటిని నియమనని నాతలంపు

కెయిజర్ విచారణ.

ఈ మహా మారణమునకు కారకులగు వారి నూకవల గూడదు. యుద్ధము మహాపరాభవని నిర్ధారణ చేయబడిన గాని ముందు యుద్ధముల విరమింప బడవు. బ్రిటిషు దేశమున నెట్టివారి కైన నిష్పాక్షిక మగు విచారణ జరుగునని మిత్రమండలికి విశ్వాసము కలదుగాన రియధమునకు కారకండున సరిగని విచారించుటకు నిశ్చయింప బడినది.

విల్లండు సమస్య.

విల్లండు సభాపతి జనరలు స్పెట్టుగార్ల నిర్దేశములకు విల్లండుకు వర్తింపజేయలేనని డెవిలికు గారు నడిపిరి. వాని విల్లండు కంకటికిని వర్తింపజేయుటకు డెవిలి గారంగీకరింతురా? ఇతరులకు స్వయంవిధము స్వాతంత్ర్యమిచ్చుచుతామున్న యం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు విల్లండువారంగీకరింపలేదు. నేనుచేసిన ప్రయత్నమునకు వారంగీకరింపలేదు. ఆదేశమున నందరు జోక్య జాలివారు కారు. మునుజురకుల వారున్నారు. జాలివరకుస్వభావ దృష్టములు భిన్నములు. ఈవిధేయము లొలకువరకును స్వయంవిధములకు రిల వెట్టి గూడదు. కాన నేనేమియును చేయబాలకు న్నాను.

ముగింపు.

సంధి వరకులలో నింకను లోపములున్న నానాదేశ సంఘము వానిని లొలగింపగలదు. ఆ సంఘము అపేక్ష వ్యాయస్థానముగా నుండగలదు. సంధిసభ చాల లోపములను లొలగించింది. క్రొత్తగా జాపములు కలిగింపబడలేదని నేను తలంచెదను. మానవదృష్టికి గోచరించినంతవరకు కట్టుబట్టుములు చేయబడెను. మరల నిట్టి మహాసంగ్రామము కలుగగూడదు. వారు నిరాముఢుల నొనరించి క్షమించిరి. ఇప్పుడేశముల స్వాతంత్ర్యములకు భంగముకలిగింప రాదు ప్రపంచమునకు స్పష్టమిచ్చిరి. ఎట్టిమార్గమున చేయబడవలస జర్మను సామ్రాజ్యవాద పరిపాలనతో అట్టిసామ్రాజ్యవాదమును ఎల్లదేశముల వారికిని ఎల్లదేశముల రాజులకును తెలుపుటకీ సంధిసభ విధింపబడుగా నుండగలదని లాయరు జార్జి గారు నడిపిరి (మనవర్తము)

* * * * *

అప్రసిద్ధానుయోధము.

లండను, జూలై 16:—నేను కామక్య సభలో మాంటాగూ గార్డుల చెప్పిరి. ఎచ్చటనో సుహృదు తగాయిదాము తప్ప అప్రసిద్ధానము దెచ్చటను పోరాటములేదు. 22-వ తేదీనకి అప్రకు సంధి ప్రతినిధులు మరపంతులలోనికి వచ్చెదరని తలంపుటకు కారణమున్నది.

వైకాంటు కర్ణు గారు అప్రకు అమీరు నిర్మిమిత్రముగ బ్రిటిషురాష్ట్రము నెదిరించుటకాదియు సమీకు నింక సింహాసన మంతుంచ నుద్దేశింపబడు చున్నరా?

మాంటాగూ గారుల కిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి:—నిర్మిమిత్రముగ నికముం దిట్టి అల్లరులు జరుగకుండ నడిపాడుకు భద్రముచేయవలయు నని మా యుద్దేశ్యము. ఇంకముం దెవరి స్థానము నెవరేలవలయు నను అంశమును గూర్చి ప్రస్తుతము ఏమి చెప్పటకును గవర్నమెంటు వారు నిశ్చయించుకొనలేదు.

విజయములు.

లండను, జూలై 17:—కామక్యసభలో ఘోషింపుగా రిట్లు తెలియబరచిరి. విజయములు కెప్పటికి 7080 లక్షల పానులు కను అయ్యెను. ఇందు క్రొత్తసాయము 460 పానులుగూడ చేర్చబడెనని గారనిరి.

సంధ్యుత్సవములు

ప్యారిసు, జూలై 20:—మూర్ఖ లుపాకు గారిని లండన్ లో సంధ్యుత్సవము వారందరును ఆత్మకృష్ణానామతో ఆహ్వానించుటకు కుదుర్చుటై యున్నారనియు మిత్రమండలి తరపున సర్వసాధికరిగనున్న పాకు గారిని అభినందించుచున్నారని మాంటాగూ గారు తెలుపుచున్నారు.

బానాసంచాలు.

లండను, జూలై 17:—సామ్రాజ్యమండలికు 11 రాత్రులు బానాసంచాల ఉత్సవముతో సంధ్యుత్సవములు ముగియవని తెలియచున్నది.

నాకోత్సవము.

లండను, జూలై 17:—సాకెడులో నాకాదేశము ప్రవేశించినది. గొప్ప సంధ్యుత్సవ ప్రయత్నములు ప్రారంభమైనవి. అంతర్జాతీయ, డెప్టామెంటు మున్నగు నాకల విశేషముగ సమకూర్చబడినవి. ప్రజలందరును ఈ నాకలలో ప్రవేశించి చూడవచ్చును. 19 తేదీన ఈనాకలన్నియు దీపములతో అలంకరింపబడును. ప్రతి నాకాభివరము నుండి తారాజువ్యము మున్నగు బానాసంచ కాల్యములు.

విజయప్రదర్శనము.

లండను, జూలై 17:—19 తేదీన జరుగు సంధ్యుత్సవమున బ్రిటిషు డొమినియను సేనల తరపున 5000 ఉద్యోగులును, పైనికులును ప్రతినిధులు ఎక్కువబడిరి. ఆర్మీకదళములుగూడ ఇంక చేర్చబడినవి. కాల్యములు, రాత్రులు ఇంజనీర్లు కేకెఫ్ఫు దేశముగూడ ప్రాధినిధ్యమును కలిపించును. ఈ సైన్యనికనాలు లన్నియు వెజుపు విడుపు, ఆస్ట్రేలియను, న్యూజీలండు దేశములకు సంబంధించినవి. అధినివేశపు సైన్య ప్రతినిధులు గా గలరు.

వైమానికతపాలు.

లండను, జూలై 21:—తపాలా కార్యాలయపు ముఖపు మండపమున ఇల్లింగురవరు గార్డుల తెలియజేసిరి:—వైమానిక తపాలనుగూర్చి దొరతనమువారు చాలవరకు యోచించిరి. ఈవిషయము వైమానికమంత్రి వర్గము వారి కే సంబంధించినను దొరతనమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనిరి. అట్లాంటిక్ వైమానిక యానముల ఫలికములు అద్భుతములు పోకరు, ఆల్బాను గార్డ్లును తాము గొనిపోయిన తపాల సందజేసిరి.

ఆర్ 34 విమానములో నంకబడిన ఉత్తరము ఇల్లింగురవరు గారికి జేసినది. దీనినిజూడ విమానములలో తపాలను బంపుటకు పిలగునని తెలియుచున్నది. ముందుగూడ కొంచెము అభివృద్ధికరమగు నూచనము గానించెనేని విమానములయందు తపాలనుబంపుటకు కొన్ని సవరణములు ఇట్లును. దూరమైనను తపాలాబోవును.

బోస్నర్ గాని నూచన నిరాకరించుట.

లండను, జూలై 17:—మునుముసముల వరకును పరినిజుపుడల చేయబడదని పూచీపడలపిసని బోస్నర్ గారు 14-వ తేదీన గోరింట్లు చేయబడుటకు గనిపనివారల సభలో జనైత మంది తీర్మానించిరి.

గనులను జాతీయము చేయును కానను బీముటకు గవర్నమెంటువారు పూచీపడు నెడల వారికి సహాయముగ పనిచేయుట కంగీకరించుచు గనిపనివారలసభ యొక తీర్మానము చేసెను.

పశ్చిమోత్తర అయోమార్గము.

లండను, జూలై 17:—బుడ్లు నడపించు వారలకు కంటి పరిష్కార నిబంధనలను చాలవరకు తగ్గింపనిది పరిచేయమని రెయిల్వేవని వారు సమైక్యకట్టుటకులన పశ్చిమోత్తర మార్గమందలి బండ్లన్నియు నాగిపోయినవి.

రాయభారములు జరుగుచున్నవిగాన నవి పూర్తియగు వరకును నమైకట్టుట నాపియుండ వలసినదని రెయిల్వేవనివారల సేవనలు యానియచు వారు అచటి మొదలకు తెలియబరచిరి.

కీ॥ శే॥ టి॥ ఆనందరావు గారు:—మైసూరుప్రభుత్వము ప్రతినిధులు తెలుపుచున్నది. ప్రధానశాసకు శ్రీ. ఆనందరావు సీ. ఐ. ఇ. గారు దివంగతులైన వినుటకు మైసూరు మహారాజుగారెంతయు వగడిరి. వీరు పూర్వము మైసూరుదివానుగనుండిరి. వీరిగౌరవాధ్యము బెంగురూరు మైసూరులో నున్న ప్రతిష్ఠాపనము, కార్యాలయములను (దొరతనమువారి) 23-వ తేదీన మూసివేయవలెనని ఉత్తరపు జేయబడినది.

అందఱు, జూలై 17:—నేలను తగ్గించుపని జనుకూ
లముగా జరుగుచున్నది. 209 వేలమంరి స్వచ్ఛంద ప్రైవేట్
లింకర్లకు చేరి. ఈరీతిగా చేరుచున్నవో యాధ్యక్షుల పోరి
వారందఱు 80-4-1920-వ లేవీలోగా వినుదల చేయబడు
దురు. యాధ్యక్షుల నిరమింపబడినది. మొదట 80 లక్షలమంది
విడువ బడిరి. ప్రస్తుతమిది 12 లక్షలమందికలర డిశంబరు నెలా
బరుకు 6 లక్షలమంది మాత్రముండురు. ఈజిప్టు ఇండియా
జే కి యల యందలి నేననుండి తప్పు తక్కిన
తూర్పుజేపు నేనుండి ప్రస్తుతమేమును తగ్గింప
వీలులేదు. ఇండియాలో తగ్గింపబడినవారి స్థానమున నీతన్న
రాంతమునకు ప్రధానమైనవలే మరల నియమింప బడగలరు.
1914-19 సం దశ్వరములలో చేసినవారు 1-7-18-6 లేవీకి
మందుచేసిన డెక్లరేషన్ లు బందరును మరల యిండియాలో
ఓందరలు జరుగనివో డిశంబరు నెల 1-వ లేవీలోపున యిండి
యానుండి బయలుదేరగలరని నిర్ణయముగాదు నుడివి.

వార్తాపత్రికా సంపాదకుల

దుఃఖములు.

గోఖలే భవనమున పౌరసభ.

ఈ నెల 22 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5-80 నిమిషములకు గోఖలే భవనమున పౌరసభ గావించబడినది. పుస్తకలక్ష్మీవారాయణ బాలికా పాఠశాల, ఎల్. లా. గారు, సి. రాజగోపాలాచార్యగారు, వి. వి. శ్రీనివాసరావుగారు, జి. యస్. అరెండలుగారు, రంగనాథమూర్తిగారు, జి. వ్యక్తానందమూర్తిగారు సభకు విచ్చేసినారు.

సభాభవనమున పాఠశాల పేరను విద్యార్థులచేతను నిండిపోయెను.

పుస్తకలక్ష్మీవారాయణ బాలికా పాఠశాల ఉపాధ్యక్షులైన శ్రీనివాసరావుగారు సభాధ్యక్షత్యము వహించిరి.

అధ్యక్షులు.

వై. ఎస్. వి. వి. వారి అధ్యక్షత క్రింద రాజ్యాంగవిషయములలో సంబంధములేని ఈ విషయములను కొన్ని ఉపన్యాసములు జరుగును. (పూర్వము) ఈ యువనాథులకు బహుళ సంఖ్యల పాఠశాల వచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను. నేటి సాయంత్రము చెప్పవలసిన విషయముయొక్క కార్యక్రమ కట్టిక ఎదుట గానరాదు. నేను బాల్యమున 27 వర్సలములు క్రింద అనగా 1892 నుండి మూడేళ్లు మానవత్రికకు సంపాదకుడుగా నుండినది. నేటిదినునది అరెండలుగారి ఉపన్యాసము చాలా బాగున్నదిగా నుండును.

జి. ఎస్. అరెండలుగారు.

అధ్యక్షులు తమ చాలకాలకుక్రింద, 1892 కన్నమున మూడేళ్లు మేకజైతుకు సంపాదకులుగా నుండిరి. అనగా ముద్రాకాశనమున 27 వర్సలముక్రింద సంపాదకులుగా నుండిరి. ముద్రాకాశనము 1910 న సంకల్పించు ప్రభుత్వమువారిచే ఆమోదించబడినది. పత్రికాసంపాదకులలో కొందరు కృత్యమును, కొందరు బాహ్యమున గలరు. పత్రికాసంపాదకులకు బాహ్యమున, కష్టములను ఎదుర్కొనవలెను. నేను చూచు నెలలనుండి చాల విచారకరముగా జీవించుచున్నాను.

ఇక నేను పత్రికాసంపాదకుల కుండవలసిన నుగుణములను వివరించెదను. ఈ ఉపన్యాసము రాజకీయములలో సంబంధము కలదిగాదు.

(1) పరిమితిలేని అజ్ఞానము:—పత్రికా సంపాదకులకు ఈ నుగుణము అత్యవసరము. నేను న్యూ ఇండియా పత్రికకు సంపాదకుడుగా నున్నప్పుడెందులకు నేను నేనుకొనినవిషయమును మరచిపోవుచున్నాను అందుచేతనే గొప్ప సంపాదకుడనగుచుంటిని.

(2) పరిమితిలేని అహంభావము:—తెలియకపోయినను తెలిసినట్లు నడించుట.

(3) పరిమితిలేని దోషము:—ఈ ముగ్గురుచేత జనులందరినీ నిరసించబడిన చునిషియే గొప్పవాడుగ భావించబడును. సంపాదకులకు మానము, అభ్యుదయవాదము, బలము గౌరవము చూపుట మున్నగువిషయాలు ఉండవలెను. దయ, స్వాధ్యాయమును అవసరములేదు. చూడవలెకాదు నిర్వహించవలెను నన్ను అహంభావమును అవసరము. న్యూ ఇండియా పత్రికయందు కదితర పత్రికల రీతి గొప్ప కొంత అత్యంత ప్రాచీనము ఎప్పుడును ప్రచురించును. వార్తాపత్రికాసంపాదకుల కష్టములు చాలగలవు. సంపాదకులకు తమకు కొలదిపాత్రలను ఉత్పత్తిగా చేయుచుండును. కొందరు వార్తాపత్రికా కార్యాలయములకు వార్తలనిచ్చుటకు దృష్టితీయగా మినుతే సంపాదకుల దగ్గరకు వత్తును. ఈ విషయమున అభిమాని మిగిలిన ఉద్యోగులచేతనే కార్యాలయమున తావియ్యును. నేను అట్టి అభిమాని నేను పొందితిని.

(4) పరిమితిలేని దోషము.

మా కార్యాలయమున కరండికారు గారు గలరు. వీరు తిరిగి వార్తలకు సంపాదకులుగా నుండిరి. ఏదైనా ముఖ్యమైన వార్తలను వచ్చినయెడల వెంటనే సంపాదకుల వ్యాసము వ్రాయుచు తొందరబెట్టును. క్రిందకున్న భోజనము వ్రాసిన రెండు పంక్తులు. చియకొని పోవును. ఇట్టి సమయమున వ్రాయుటకు తోచును. ఇట్టి ఇబ్బందిగలదు.

(5) స్థూలభావ కష్టము.

(5) పోటీ:—మా కార్యాలయమున చాల మంది సహాయ సంపాదకులు గలరు. ఒక్కొక్కరి కి కష్టములు వచ్చుచుండును. ఎవరి ఉపన్యాసము ముగించుకొన్నను వారికి కొంతమందియు. ప్రతివారును తమ వ్యాసములు ముఖ్యమైనవియు, తప్పుక ముగించు నమియు నడుపుదురు. ఈ విషయములను తరిమివేయుట చాలకష్టము.

(6) ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల కష్టము:—చాలమంది వార్తలుగల ఉత్తరములను వ్రాయుచుండును. కొందరు వార్తలుకాని ఉత్తరములను వ్రాయుచుండును. వీటిని చదువుటకలన కాలయాపనమును. కొందరు తెలియనివారికి వ్రాయుచును. కొందరు అనవలసిన క్రిందటి వ్యాసములను ప్రచురించిన కారణముల నడుగుదురు. వ్రాయుచున్నప్పుడు వ్రాయుచున్నది గోరుచున్నాడు.

(7) ముద్రాకాశనపు కష్టము:—ఇదిగొప్ప కష్టము. పత్రికాసంపాదకులకు రాజకీయములను వ్రాయును. తమవారికి ఈ ముద్రాకాశనములన్ని ప్రజలకు సేవకేముట కంటే ప్రభుత్వము వారికి ఎక్కువ భయపడుచుంటిని. ఇదియే ముద్రాకాశనమునందు కష్ట ఫలితము. పత్రికాసంపాదకులకు ఉపయోగించు మాటలలో కొన్ని మంచిగావు. కొన్ని రాజకీయములను నూచించునది కలవు. విశేషములను ఉపయోగించు నప్పుడు బహుశాగ్రతగా నుండవలయును. బయట నన్ను వారు, విద్యార్థులను నేనుగొప్పవని వాక్రమించి గౌరవమును పొందుచుంటిని నీ రుచుదురు నేను అందరికంటెను ఎక్కువభాగ్యుల కష్టములను పొందుచుంటిని. అధ్యక్షుల ఆలోచనకార్యములలో సభయగినను.

సి. రాజగోపాలాచార్యగారు అధ్యక్షులకు కుండవలసిన లక్ష్యములను.

అప్పుడు ప్రతినిధులు.

ఈ కింద వివరించబడిన అప్పుడు ప్రతినిధులు కుండవలసిన వాటికి ప్రతినిధుల కష్టములను వివరించుచు దొరతనము వారు ప్రకటించిరి. 1 అప్పుడు దేశీయమంత్రి ఆరీ అనామదుఖాను (ప్రతినిధి సంఘాధ్యక్షుడు), 2 గులాం మహమ్మదు యూనసుఖాను (సినిమా జనరలు), 3 వాజిద్ అలీఖాను (సినిమా కల్యాణ) (ఇక దీనివరకు యిండియా దొరతనమువారియొద్ద అప్పుడు ప్రతినిధిగా నుండెను), 4 మహమ్మదు రఫీఖాను అమీనులు ముకాలిఖా - (కరస్పాండెన్సు నూకర్లు) 5 డాక్టరు అబ్దుల్ హుసేన్ ఖాను (కంట్రీ మన్ కాభాధికారి), 7 దివానునిరంజను (సినిమాకల్యాణ - ఫిల్మ డ్రాఫ్టు) 8 అబ్దుల్ హుసేన్ ఖాను (విశేషకాళి) 9 మిర్జాచగలుమహమ్మదు ఖాను (సినిమాకల్యాణ, మిరామిన్-విశేషకాళి), 10 సర్దారు అబ్దుల్ రహీములు (తెలక యిండియా దొరతనమువారియొద్ద అప్పుడు రాజువారి).

సంపాదకుల సేన.

సంపాదకుల సేనల ఆలోచన సంతకములను యిటీవల మంచి ఏర్పాటులు చేయబడినవి అధికారులు తెలిపిరి. ఇటీవల చాల మందికి కలిగిన వ్యాధులు ప్రజలమైనవిగావు. ఉష్ణ మధికముగానున్నది కలిగిన మరణములు చాల తక్కువ వైద్యకళాభూమికలములు చాల సదుపాయముగా నున్నవి. మరీకి పంపబడిన మనుష్యులకు రాజ్యిండికి బన్నుకొనాటు పెను వరులను క్రింద రైలుమార్గము వున్నది. వారినితీసుకొని వచ్చుచుచున్నది కష్టమునున్నదిగాని ఎండలల చాలభాగము కలిగిపోవుచున్నది సోదాయకములు మంచి నిర్మాణముగా కావలెను. వైద్యకళలకు కావలసిన సామగ్రిలను యథేచ్ఛముగా మారు కొనవచ్చును. సామగ్రిలను మారు సరిగానందనివో బహుశా కొనవచ్చునని నేనాధిపతిగాటికల వైద్యకళాధికారులకు తెలిపిరి తెలియుచున్నది.

Rifleman Nailor, of the 1st Garrison Battalion Royal Irish Rifles, at Cawnpore, was the victim of a shooting accident on the morning of the 16th instant, at about 9 o'clock, during musketry instructions. After injuring two other men very slightly, a bullet struck Rifleman Nailor, shattering his knee. He was immediately removed to the hospital and expired the next morning through shock and loss of blood due to the severance of one of the arteries.

In reply to the representation addressed by the Upper India Chamber of Commerce and the Bombay Merchants Chamber and Bureau for direct mail train service between Cawnpore and Bombay G. I. P. Railway authorities have stated that nothing can at present be done in this connection.

Burma Legislative Council. Introduction of Important Bills.

RANGOON, July 22. A meeting of the Burma Legislative Council will be held at about the 22nd of August when the Rangoon development Trust Bill will be introduced. The Rangoon Municipal Bill largely on the lines of the Bombay Municipality will be introduced at the November Session of the Council. In connection with the two Bills Mr. Gavin Scott, I. C. S., President, Rangoon Municipality and C. Hlay Oung, a Burmese Barrister, who was a Municipal Commissioner for six years, will be added to the Legislative Council. Other Legislative business likely to be taken up includes a bill for the creation of district Councils and the University Bill.

Development Commissioner's Department.
It is hoped that the creation of a Development Commissioners Department will shortly be sanctioned.

Peace Celebrations.
Yesterday meeting at which the Lieutenant Governor presided and the peace terms were read by the Chief Secretary, was the largest and the most representative meeting ever held in Rangoon, the Jubilee Hall being crowded in every part. The bugles sounded a fanfare from the platform, when His Honour had taken his seat and again before the close of the meeting. The summary of peace terms was read in English and then translated into Burmese. The audience included a number of non-commissioned officers and men of the various units in Rangoon.

Madras Legislative Council Mr. Narasimha Iyer Elected.

COIMBATORE, July 22. Mr. Macquosen opened this day the voting papers of Salem Nilgiri Coimbatore group with the result as follows:—Mr. Narasimha Iyer 152, Mr. Arogyasami Pillai 93, Mr. Venugopalay 3, invalid 20. Mr. Narasimha Iyer was declared elected.

Nath Singh Oil Co., Ltd. Petition Dismissed.

RANGOON, July 22. Mr. Justice Rutledge to-day delivered a lengthy judgment in the petition to wind up the Nath Singh Oil Company Ltd. The petition has been dismissed. His Honour finding that although the vendor, Nath Singh, was guilty of a flagrant abuse of power and had juggled with the Board of Directors as well as refused to supply the Head Office with particulars of stores and cash transactions at the wells. There was not sufficient cause in the various grounds of the petition taken separately or together to justify a winding up order being passed, but the conduct of Nath Singh in connection with many of the matters in the case had been so improper and unconscientious that His Honour departed from the ordinary rule and directed that each party bear their own costs, the cost of the Managing Agents, who had been cited by the respondent company to be paid by the company. The shares of the Nath Singh Oil Company have risen during the hearing of the case from Rs. 7-8 0 to Rs. 12.

The Hon. Mian Muhammad Shafi, Garden Party at the Town Hall.

LAHORE, July 22. To meet the Hon. Mian Muhammad Shafi in honour of his appointment to Education portfolio of the Viceroy's Executive Council leading residents of Lahore gave a garden party at the Town Hall grounds on Tuesday evening. There was a large gathering of officials and non-officials, European and Indian and the distinguished guest of the evening was the recipient of many hearty congratulations. Amongst others present were the Chief Justice, Judges of the High Court. Raja Narendra with the Hon. Fazel Hussain, the Hon. Ram Saran Das, Mr. Butler, Deputy Commissioner of Lahore, and Dr. Cokal Chand Nareng. Light refreshments were served to the guests and police band played selections of music. The party dispersed late in the evening after passing an enjoyable evening.
It is understood that Mr. Shafi is leaving Lahore on the 15th instant for Simla and will be taking charge of Education portfolio on the 28th.

Brief Telegrams.

The Government of Bengal has decided that interest realised by the landlords on the arrears of rent was not assessable to income-tax.

In Eastern Bengal the people of Tipperah and Noakhali are suffering from distress, and the authorities are taking steps to relieve the poor. At Brahmandasa, in the Tipperah district, the prices of rice and cloth are fast rising. The District Magistrate, Mr. Spry, is at Brahmandasa to see the condition of the people there.

At a meeting of the Legislative Council of the Central Provinces held at Nagpur on Monday, 107 questions were asked. The Village Panchayat Bill will be introduced at the next session of the Council. Under the present favourable monsoon conditions, the budget figures are likely to be fully realised. A Bill to extend primary education was introduced.

The President of the Bombay Khilafat Committee has received a letter from Private Secretary to H. E. the Viceroy in reply to their telegraphic request that in view of long period that has elapsed since the holding of a public meeting in Bombay on the 19th March it does not seem that any useful purpose would now be served by the reception by the Viceroy of a deputation as suggested by the committee. The Government are fully acquainted with Indian Moslem sentiments and had represented those sentiments to His Majesty's Government who will doubtless see that they are given all consideration possible at the Peace Conference.

The Peace Treaty.

Debate on Second Reading.

Mr. Lloyd George's Reply.

LONDON, July 21.

Replying to the debate on the second reading of the Treaty of Peace, Mr. Lloyd George said, he was of opinion that the Government and the Peace Conference had every reason to be gratified with the nature of the debate as in the main, the house accepted the treaty, and he believed the public concurred. The discussion had covered the treaty entered into between Britain, America, and France. It had been asked why this treaty was necessary? It was no proof of want of confidence on the part of the French people. We must remember the natural anxiety and nervousness of France in the face of this terrible menace.

League of Nations.

The League of Nations must necessarily be treated as a great experiment. France naturally says, she believes in the experiment and will do her best to carry it out, but would like to feel behind her the might and the power of the British Empire and the United States, in order that the League might have a better chance of being established as a permanent organisation.

Destructive Criticisms.

The criticism of the Treaty of Peace itself had been naturally self-destructive. Some criticised because we had gone too far in exacting indemnities. Others said, we had not gone far enough.

Reparations.

As regards the reparations, Britain had got substantial compensation for the whole, for shipping sunk, for the lives lost, and the injury sustained by sailors, and for all the damage in respect of air raids, which was very considerable. Moreover the compensation had to be paid in respect of all pensions and allowances, which would be a very considerable charge on the taxes of this country. It was received from Germany the payments of these sums we would receive very considerable relief.

The Cost of War.

He asked if there was remotest chance of exacting all the costs of war. The total cost of the war for the whole of Allies, was thirty thousand million sterling. The question had been examined by the ablest Allied experts, who had endeavoured to exact the utmost farthing possible from Germany, and beyond doubt they had done it. There was criticism that the figure was indeterminate, but it was impossible to determine the figure, because none could estimate the damage to the devastated regions, extending over four hundred miles, by thirty miles. If a definite amount were fixed, we should simply have transferred the uncertainty from Germany to France. We had given Germany every opportunity of sending experts through the devastated regions to make their own estimate, if such were submitted within four months, and if it was fair France would accept it.

German Losses.

Germany had lost three quarters of her iron ore, one-third of her coal, seven millions of population and the whole of her colonies. Nobody thought that Germany could pay the whole cost of the war, namely eighteen hundred millions yearly, even if the whole of these territories had been under her control. All the Allied experts had concluded that reparation attached to the Treaty was the limit of Germany's capacity to pay.

Militarism Uprooted.

He said that they had taken the right course to end conscription. They could not end armaments until they struck at the roots of the Prussian militarism which was the root cause of conscription in Britain, France, Italy, Russia and America. Therefore Prussianism had been uprooted. It was impracticable for us immediately to abolish conscription. A good Peace had been secured only because Germany recognises the existence of the armies on her soil able to impose their own terms.

The Voluntary Army.

The Treaty of Versailles would have been impossible without the armies in the Rhine land. He was of opinion that by the new year the voluntary army would suffice for all our requirements overseas.

Trial of Ex-Kaiser.

As regards the trial of the Ex-Kaiser he said that persons responsible for the awful slaughter should not escape trial. The Allies had sufficient confidence in Britain that whoever came, here would have a trial equal to the highest traditions of the British Government and there were none higher all the world over. If war had to be ended, it must be treated as a great crime and not as an honourable game. That was why after reflection a person who was regarded as the author of the war should be tried for his crimes.

Self-Determination to Ireland.

Replying to Mr. Devlin's appeal to apply President Wilson's and General Smut's Principles to Ireland, Mr. Lloyd George asked would Mr. Devlin apply the principles to the whole of Ireland? He said that the real difficulty was that Mr. Devlin's countrymen were not satisfied to get self-determination for themselves without depriving others of self-determination. Continuing the Premier pointed out that he had endeavoured to apply President Wilson's Principles to Ireland by a constitution of an Irish Convention which failed to bring the parties any nearer. The difficulty was that Ireland was not a nation but three nations in race, religion, temperament and outlook. Until it was bridged it was futile to talk about principle of self-determination. He despaired of any settlement until the Irishmen definitely resolved to face this difficulty. It was useless to quote President Wilson's Principles unless the critics were prepared to apply them to the whole of Ireland.

Warning to Nations.

He looked to the League of Nations ultimately repair and redress the imperfections in Treaty of Peace. The League would exist as a court of appeal to read just crudities. Nevertheless he claimed that the conference had redressed many old wrongs while he could not think of any new ones created. Moreover they had established guarantees and securities as far as human foresight

India in Parliament.

Military Hospital at Kohat.

Enquiry into Allegations Promised.

LONDON, July 17.

In the House of Commons replying to Mr. Marriott, Mr. Montagu promised to enquire into the allegations with regard to the conditions in the Military Hospital at Kohat.

Income-tax Assessments.

Sir Butcher affirmed that the cities of Bombay and Calcutta alone contained a large number of taxable Indians than the total of those now paying income-tax. He asked whether this apparent evasion would be permitted in future. Mr. Montagu replied that the Government of India was carefully considering the machinery for assessing incometax and for preventing evasions. He would bring the matter to the notice of the Government of India.

The Punjab Riots.

Replying to Mr. Lunn with regard to the Punjab riots Mr. Montagu stated that he was unable to accept the suggestion that trials conducted by duly constituted courts for offences of violence should be nullified pending the enquiry into the disturbance.

Strength of the British Army.

Mr. Churchill's Memorandum.

LONDON, July 17.

Mr. Churchill in a memorandum regarding the strength of the Army says that recreation of the regular army is proceeding satisfactorily. Two hundred and ninety thousand volunteer recruits have already been obtained and if the present rate of enlistment is maintained the probability is that all men who actually fought in war will be released before the April 30th 1920. Since the Armistice nearly three millions have been demobilised. The aggregate of the remaining strength including volunteer regulars 12,00,000. By the end of this year this figure will be reduced by about one half leaving approximately six hundred thousand men under arms. For the present no reduction can be made in the strength of the armies in the middle East excluding garrisons in Egypt and India. It is hoped however that all demobilised men in India will be replaced by regulars by the end of the year. In the case of middle East it will be necessary to effect the relief by sending drafts released from the armies of occupation. These drafts will in turn be relieved by regular troops as soon as these are available. All 1914 and 1915 men and all Derby men who joined colours before July 1st 1918, who are in India will have started for Home by December 1st provided that no unexpected trouble occurs in India.

Reforms in Burma.

LONDON, July 22.

In the House of Commons replying to Mr. Ormsby more Mr. Montagu stated that he was awaiting reply of the Government of India to the recent telegraphic enquiry with regard to the future extension to Burma of constitutional reforms which might be introduced in other provinces of India.

The Indian Contingent.

Delay to Reach England.

LONDON, July 18.

The Secretary of State regrets that owing to alteration in the date of the peace celebrations in London the Indian contingent will be unable to reach England in time to participate. The government has made every endeavour to accelerate the ships carrying the contingent. It was hoped that by diverting the troops across France it might still be possible for them to arrive in London on July 18th but the outbreak of mild influenza on board the ships made debarkation of the troops in France inadvisable. The vessels had to proceed via Gibraltar and could not be expected in England unrepresented before July 28th. India would not be entirely in the procession as the Indian contingent two hundred strong from Egypt was due in London that night. H. M. the King has intimated that he will if possible review the entire contingent shortly.

French Military Service.

Five Year Period Obsolete.

LONDON, July 16.

PARIS:—The Havas Agency states, — M. Clemenceau stated in the Peace Commission of the Chamber of Deputies that the five years' military service could now be regarded as obsolete. Very soon it would be possible to revert to the two years' service. The Colonial Army would play a big role in the military future of the Nation.

French Aviators.

Long Distance Flights.

LONDON, July 20.

PARIS:—The Havas Agency states:—Captain Marshal has crossed the Mediterranean by aeroplane. It is expected that he will make the return trip shortly after he has reached the Tunis coast.

The French aviator, Lieut. Roget, left Villacoublay and reached Amsterdam without mishap.

permitted against the repetition of the past horrors. They had disarmed and punished and had demonstrated to the world that national rights and liberties would not be trampled upon. [Cheers]. The Treaty would be a lighthouse in the deep, a warning to the Nations and rulers of nations against perils upon which the German Empire had shattered itself [Loud cheers].

The Peace Bill Passed.

LONDON, July 22.

The Peace Bill passed through the committee stage without amendment and the third reading was carried by 163 votes to 4.

The Russian Problem.

General Denikin's Programme

LONDON, July 17.

Col Briggs, chief of the British Military Mission in South Russia, who has returned from General Denikin's headquarters, interviewed by Reuter, emphatically contradicted the reports circulated against General Denikin's Administration. He declared that General Denikin was a large minded strong Russian patriot unswayed by any personal ambitions. The heads of the British, French and American Missions, had formulated the following programme in conjunction with General Denikin's Administration, signed by all, clearly proving the nature of General Denikin's policy:— "Abolition of Bolshevik anarchy; reconstruction of a united Russia convocation of a Peoples' Assembly based on universal suffrage, decentralisation by means of a wide regional autonomy; and liberal local self-government; guarantees for full civil and religious freedom; immediate agrarian reforms with a view to meeting the demand for land of the working classes, immediate labour legislation securing the working classes from exploitation by Government or capital. Col. Briggs added that our duty was to help General Denikin and General Koltchak. Eighty-five per cent. of the whole population of Russia was anti Bolshevik. Five per cent. consisted of Commissaries, and five per cent. were highly paid assassins to carry out the orders of the Commissaries. The remaining five per cent. was doubtful. Owing to the Soviet propaganda people had been led to believe that France and England were behind the Bolsheviks. The work accomplished by General Denikin during the past fifteen months was miraculous. It was unfortunate that General Koltchak had been forced back but this was only a passing phase. It must be remembered that the troops in the front line of the Red Armies were driven to fight, and kept at their posts by machine-guns controlled by paid assassins, who remained in the rear. Col. Briggs concluded by emphasising the necessity for lending speedy assistance against the Bolsheviks, and re-opening trade with the re-conquered territory. Otherwise, Germany would re-capture the whole Russian trade and influence. The urgency of this was clear, as General Denikin had already re-conquered a tract of country, with a population of sixty millions, previously devastated by the Bolsheviks.

Italy's Claims in China.

Peace Delegation's Statement.

LONDON, July 20.

PARIS:—The Italian Peace delegation stated that it was not true that the Council of Five had rejected Italy's claims to the Austrian concession in Tientsin. Italy wishes only that the Chinese Government should start within a year works of sanitation in swamp lands bordering on the Italian settlement, and the work of improving the navigation on the Haiho river near the Italian settlement.

Germany's Debt to France.

200 Milliard Francs for Reparation.

LONDON, July 20.

PARIS:—The Reporting Secretary of the Parliamentary Peace Commission calculated that the sum due from Germany to France for reparations is approximately 200 milliard of francs, not including the sum due for actual war expenses.

A Great Naval Pageant.

LONDON, July 17.

Great peace pageants were inaugurated by the arrival of the fleet at Southend this afternoon. Four submarine flotillas are anchored between Westcliff and Southend pier, opposite which lie the first, second, third, fourth and fifth destroyers flotillas, with the repair-ship 'Assistance' and the flying-ship 'Furious,' which was originally one of the four famous mystery cruisers, between them and the shore. Thence dreadnoughts stretch eastwards in a long line, headed by the 'Queen Elizabeth', then the 'Lion', 'Tiger', 'Barham', 'Vanguard', 'Malaya', 'Revenge', 'Royal Oak', 'Royal Sovereign', 'King George V', 'Erin', 'Conqueror', 'Orion', 'Monarch', and 'Thunderer'. The public will be admitted practically to all the ships, except the 'Queen Elizabeth'. The ships will be illuminated on the night of the 19th instant. Rockets and deckflares will be fired from the deck of every ship.

The Victory March.

Composition of Overseas Force.

LONDON, July 17.

It is announced that 5,000 officers and men of all arms have been chosen to represent the British and Dominions Forces in the Victory March on the 19th instant, including squadrons of all cavalry, regiments, various sections of artillery, signallers and Royal engineers. The Infantry will be represented by composite battalions comprising officers and men selected from the English, Scottish, Irish and Welsh regiments, and detachments from the headquarters of the Australian, New Zealand and South African Forces, to represent the Overseas troops. There will be one mounted band, a band of pipes and drums, and eight infantry bands. Four tanks will be detailed, and two sections of a machine-gun battalion. Some 300 of all ranks will represent the Territorials and Yeomanry. Labour Corps, Army Service Corps, Horse and Mechanical Transport, Women's Forage Corps, Women's Legion, R. A. M. C. Field Ambulance, Matrons, Nurses, Military Probationers V. A. D's, Ordinance, Veterinary Corps, Chaplains' Department, Army Pay Department, Military Police, and the W. A. A. C.'s will also be represented.

German Socialists.

Sever Relations with Communists.

LONDON, July 17.

BERLIN:—The Right Socialist Party has decided to sever relations with the Communists, who, it is alleged are aiming at a Soviet Republic.

Sir Hamilton Grant leaves Simla on Wednesday for Rawalpindi.

Aerial Mails.

Great Possibilities.

LONDON, July 21.
In the course of his statement on the Post Office estimates, Mr. Illingworth said the question of aerial mails had much occupied the Government's attention, though they had been placed in charge of the Air force. The results achieved by flying the Atlantic had been remarkable. Both Hawker and Alcock had delivered their mails. The most remarkable achievement was the round trip of R. 34. He sent a letter to the Postmaster-General of Canada by R. 34 and shortly after her return Mr. Illingworth had received the reply. If this did not make the question of air mails a practical proposition, it showed that there were great possibilities. If the future progress was as rapid as it had been, he thought, before many years long distance posts could be carried on by either lighter or heavier than air machines.

Women's Suffrage in France. Rejected by the Senate.

PARIS, JULY 20.
The French Senate Committee on women suffrage rejected, by 11 votes to 3, the Bill adopted by the Chamber of Deputies to enable women to vote in the Parliamentary elections.

Poona Seva Sadan. Their Excellencies Visit.

POONA, July 22.
Their Excellencies Sir George and Lady Lloyd paid a visit to the Poona Seva Sadan this afternoon and spent an hour in seeing the different activities of the Sadan. Later, both of them attended a meeting of the students and members of the institution, at which Mr. Devadhar, the Secretary spoke about its needs and aspirations. In reply His Excellency expressed his great appreciation of the work being done by the Seva Sadan and wished every success and prosperity to it. Regarding the several needs mentioned by the Secretary he assured the meeting that the Bombay Government would not be unsympathetic towards them.

Separate Representation to Marathas.

In replying to-day to the memorial in regard to separate representation for Marathas in the Reform scheme from a representation of the All-India Maratha League, His Excellency Sir George Lloyd dealt with several points which he said had to be considered in dealing with the subject. After assuring them that the matter would receive the most careful attention of his Government, when further opinions were asked for by the Government of India, he reminded them that in the report dealing with the whole of India it was impossible to give detailed reasons for each and every finding. The committee had heard evidence of several Maratha witnesses and had debated the matter with the Bombay Government. Though their opinion was briefly expressed they could not be accused of want of sympathy. In fact two members expressed themselves in favour of reserving separate seats for Marathas. Further they ought to remember that the committee had to weigh a multitude of similar claims, but if they wished to secure this result they must organise themselves to take such measures as are taken in every other country to secure full weight of numbers for which they desired representation.

Trade of India and East Africa. Indian Merchants Chamber's Letter.

BOMBAY, July 22.
The Committee of the Indian Merchants Chamber and Bureau have addressed the Government of India on the question of trade between India and East Africa. They point out that trade could be developed to a very large extent if the present disabilities are removed. The committee state that they are given to understand that some persons that colour prejudice, which is responsible for a great deal of mischief has begun to make itself felt even in East Africa. If the allegations are true the committee fear Indian trade in East Africa will be subjected to the same sort of harassment as in South Africa. With the removal of all grievances and inequalities there will be a natural development in the trade between India and East Africa without any interference from the Government on the lines suggested by Major Mackenzie in his scheme for a trading company. While the committee are opposed to the proposal of floating a concern with the assistance of the Government they strongly approve the idea of the appointment of an Indian Trade Commissioner to watch and develop the interest of trade between India and East Africa. The Chamber suggest the appointment of an Indian with commercial experience.

Increased Railway Fare.

In another communication to the Government of India the Indian Merchants Chamber draw attention on the present increased railway fare. In the interest of poor and middle classes they ask that third class rates prevailing before June 1919 should be restored as far as possible. They urge reduction in the second class fares on the ground that it is somewhat excessive. No reduction in the first class fares is asked on the ground they are comparatively lower than in other countries and in view of the facilities and accommodation given. The resumption of the issue of first and second class return tickets is also suggested. The committee ask for the removal of surcharge on goods traffic as it was understood to be a war measure.

Compiling Agricultural Statistics. Instructional Class in Calcutta.

CALCUTTA, July 22.
A press communique says:—The Government of India have arranged that a small instructional class will be held as last year for officials deputed by the Indian States for training in the methods of collecting and compiling the agricultural statistics especially those relating to crop forecast. The class will be held in the Department of statistics at 1, Council House Street, Calcutta for a period of 4 weeks commencing from 3rd November, 1919.

The Late Dr. T. M. Nair.

"Englishman's" Comment.

CALCUTTA, July 22.
Referring to Dr. Nair's death the "Englishman" writes:—Dr. Nair's death in London is a severe loss to Indian politics for it removes one of the few strong men who have the courage to tell the truth about India even at the risk of earning unpopularity and the imprecations of politicians and to stand up for the depressed classes against the encroachments and dominance of the Brahmin oligarchy. Dr. Nair had no axe to grind. He came into politics only when he saw the dangerous direction which agitators like Mrs. Besant were giving to Indian aspirations and when he realised what success, if a weak Government permitted, would mean to the under-dog in India—the millions of out-castes and untouchables. He pleaded their cause with great earnestness and fearlessness. It may be said with truth that he has given his life in the cause.

Late Mr. T. Ananda Rao. Public Offices to be Closed.

BANGALORE, July 22.
A Mysore Government order says:—His Highness the Maharaja has heard with great regret the news of the death of Pradhana Siromori T. Ananda Rao C.I.E., late Dewan of Mysore which event occurred on the morning of the 20th July 1919. As a mark of respect His Highness had been pleased to direct that all public offices, courts and educational institutions in the cities of Bangalore and Mysore be closed to-morrow the 23rd July.

Death of a Fruit Seller. Trial of Lt. H. B. S. Plunkett.

LAHORE, July 22.
At the Lahore High Court on Monday trial began of Lt. H. B. S. Plunkett of the 15th Gurkha Rifles stationed at Abbottabad before Mr. Justice Broadway and a Jury. The accused was charged with having on the 17th April caused the death at Havelian Railway Station of one Khuda Buksh, a Tarkhan village fruit seller by shooting as a result of rash and negligent act and had thereby committed an offence under Section 304-A of the Indian Penal Code. The accused who has been defended by Mr. O'Connor, Advocate pleaded not guilty. After each party had exercised their right of challenge the Jury was constituted and sworn. The story of the prosecution conducted by Mr. Herbert, officiating Government Advocate was to the effect that the accused was in command of a detachment of Gurkhas at Havelian Railway Station with orders to assist generally towards the smooth working of the Railway traffic booking of 2nd Intermediate and 3rd Class passengers being temporarily suspended. Ten minutes prior to the departure of a down passenger train, the Station Master found two third class carriages full of passengers who, in spite of having been refused tickets, had managed to find their way on to the platform to secure seats. Acting on the orders of the Station Master the ticket Collector endeavoured to clear the passengers off only to find that passengers ejected from one compartment promptly entered another. The Station Master then appealed to Lt. Plunkett who went round with the ticket collector clearing out carriages with some difficulty as passengers repeated their former tactics. Khuda Buksh (deceased) was remarked by Lt. Plunkett and the ticket collector as particularly troublesome in this respect. After being twice removed from the train he was asked by Lt. Plunkett to stand on the platform. Instead of doing so Khuda Buksh started off at a run down the platform followed by Lt. Plunkett. Arriving at the end of the train, Khuda Buksh jumped down on to the rails and passed round to the inside of the train whether he was followed by the accused who had in the meantime drawn his revolver. Khuda Buksh then dived under the couplings of the guard van and the third class carriage adjoining, with a view to evading his pursuer and regaining the platform. It was at this stage that two shots fired in rapid succession were heard by witnesses on the platform. The second shot struck Khuda Buksh on the back as he was in the act of climbing up on the platform. The deceased Khuda Buksh who was taken to the Haripur Hospital died there at about midnight. Mr. Herbert in addressing the Jury read the evidence and then the law applicable to the case and said that he was prosecuting the accused on behalf of the Crown and his duty was to lay the case fully before the members of the Jury. The popular idea though quite erroneous was that the prosecutor was necessarily a persecutor. Counsel said that he would lay everything before them whether it went in favour of the accused or against him. Counsel next defined rash and negligent acts as given in the Indian Penal Code and in conclusion said that the prisoner would admit that he caused the death of the deceased. Witnesses statements including those of Mr. Fraser, District Magistrate, a Abbottabad and Major Sanders of the accused's regiment were then taken and the Court rose for the day. The trial is expected to finish on Tuesday.

Dispersal of Afridias. Further Report Confirmed.

SIMLA, July 22.
A press communique dated 22nd says:—Further reports confirm the dispersal of Afridis lashkars. Gangs of raiders remain in Kajuri plain and about Ali Masjid, but beyond this the endeavours of Shabagasi Khwaja Muhammad and his supporters such as Yar Muhammad seemed to have failed conspicuously. The non-fulfilment of Shabagasi's promises has caused no discontent and division among the Afridis. These tribesmen are said to have suffered well over hundred casualties in their recent attacks on our posts. Except for the scattered raiding parties, there is nothing to report on other parts of the frontier.

H. H. the Nawab of Radhanpur has offered Rs. 5,000 for the comfort and convenience of soldiers wounded in the Afghan war. The offer has been gratefully accepted by the Government of India.

Amir and Peace.

Afghan Delegates.

SIMLA, July 22.
The following is the full list of Afghan delegates, who are expected on Friday in the British lines:—(1) Ali Ahmed Khan, Commissioner for Home Affairs, President; (2) Civil General Ghulam Muhammad Yunus Khan; (3) Ghulam Muhammad Khan, Commissioner for Commerce; (4) Civil Colonel Abdul Aziz Khan, formerly Envoy of the Afghan government with the Government of India; (5) Mahammad Rafiq Khan, Amin-ul-Mukabalah, Superintendent of Correspondence; (6) Dr. Abdul Ghani Khan, Chief of the Compilation Department; (7) Civil Colonel Diwan Miranjan, Chief Clerk; (8) Abdul Hamid Khan, Foreign Department; (9) Civil Colonel Mirza Chagat Muhammad Khan, Mir Munshi, Foreign Office; (10) Sirdar Abdur Rahman, formerly Envoy to India.

Health of troops.

ALLAHABAD, July 22.
The "Pioneer" learns from an authoritative source that great improvement has been effected in the medical arrangements for troops on the frontier during the past few weeks. The large number of cases of sickness reported are happily not very serious, and deaths from heat stroke have been few, considering the high temperatures which have prevailed. Hospital trains are said to be excellent, but one difficulty at present being experienced is that of getting men sent to Murree, who are brought by rail into Rawalpindia from Bannu, Kohat and Peshawar. This is due to the want of adequate transport. Large quantities of ice are being despatched to the front from the Punjab, but owing to heat there is considerable wastage on the way, and provision of more ice and soda machines and also of independent supply of ice would help still further to improve the situation. It is understood that some weeks ago, the Commander-in-Chief gave instructions to the officers in charge of hospitals, that they were to have a free hand financially in the matter of obtaining supplies, and, if these were not forthcoming in the ordinary way, they might purchase them in open market.

French and British India. Cordial Exchange of Telegrams.

SIMLA, July 21.
A Press communique says:—The following correspondence is published.—Telegram from His Excellency the Governor of Pondicherry to His Excellency the Viceroy, dated Pondicherry, the 14th July 1919: The authorities, representatives and people of the French Settlements in India, assembled in patriotic enthusiasm to-day, to celebrate the national fête and victory express to you on this occasion their hearty congratulations on the triumph gained in common by the gallant British and French armies, with the aid of the Navy. They join with me in asking Your Excellency to believe in their unchanging gratitude, and indissoluble friendship for the noble British people, whose faithful co-operation ensured the victory and peace which we gloriously celebrate to-day. Telegram from His Excellency the Viceroy to the Governor of Pondicherry, dated Simla, the 19th July, 1919:—I thank Your Excellency most cordially for your kind telegram, offering congratulations on behalf of yourself, the authorities representatives and people of the French Settlements in India, on the triumphant conclusion of the war. On this day, which is being observed with rejoicing throughout British Empire, we are specially mindful of the splendid achievements of the great French Nation and reciprocate the assurances of indissoluble friendship.

Mysore Electricity.

A Record of Success.

BANGALORE, July 21.
The report of Mr. S. G. Forbes, Chief Electrical Engineer to Mysore Government, for the past year states that the fifth installation of the Cauvery Power Works were practically completed during the year. A 5,600 h.p. turbine was run for test and ready for final speed and pressure regulation tests when the top half of the spiral casing of turbine developed a crack which is a serious defect in a Francis turbine. Orders have been placed with Messrs. Escher Wyss Co. for a new top of half casing to be replaced as early as possible. The report also says that the total quantity of power generated at Sivaramudram during the year was 98,087,900 units as against 89,369,500 units during the last year, showing an increase of 7,718,400 units over that of the previous year. The increase is due to the increased demand for power and lighting in different sections. The cost of generation, including proportionate interest, depreciation and administration charge on the capital, cost of plant, buildings, etc., at Sivaramudram, was 0.931 anna per unit. Adding 0.069 anna to the above on account of allowance for margin of safety rate per unit billed for energy delivered at Sivaramudram to Bangalore and Mysore transmission lines was .10 per unit. The report also gives financial results of the whole of the Cauvery power scheme since the commencement of its operations sixteen years ago. The net profit for 16 years is put down as Rs. 14,073,273 or an average of Rs. 8,79,579.5 per year.

Asiatic Land & Trading Amendment Act. Indian Merchants Protest.

BOMBAY, July 22.
The following telegram has been sent by Mr. Jehangir B. Petit, Vice Chairman of the Indian Merchants Chamber to the Secretary, Commerce and Industry Department, Government of India, Simla:—The committee of the Indian Merchants Chamber and Bureau beg to enter emphatic protest against the Asiatic Land and Trading Amendment Act passed by the South African Legislature as being prejudicial to the rights of Indians regarding trading and possession of landed property and practically depriving them of the means of livelihood. This committee request the Government of India to move His Majesty's Government to protect the rights of these British Indians by advising His Majesty to veto the said Act or by adopting such other means as may result in the repeal of that legislation.